

Şubemizin 50. kuruluş yıl dönümü nedeniyle yürütülen çalışmalar 50. Yıl Özel Etkinlikler Komisyonu'nun eşgüdümünde gerçekleştirildi. Komisyon çalışmaları doğrultusunda gazeteci, yazar ve bilim insanlarının katılımıyla birçok söyleşi düzenlendi.

Komisyon çalışmalarına 9 Nisan 2018'de gerçekleştirdiği ilk toplantıyla başladı. Takip eden toplantılarda, görüş alışverişinde bulunarak ve Şube çalışmalarına emeği geçen isimlerin öneri ve görüşlerini alarak çalışmalarını sürdürdü. Etkinliklerin duyurulandan kullanılmak üzere 50. yıl logosu oluşturulurken, bir yandan da düzenlenecek etkinliklerde geliri Yeni Hizmet ve Eğitim Merkezi'nde kullanılmak üzere 50. yıl logolu hatıra kupaları üretilti.

50.Yıl Özel Etkinlikler Komisyonu çalışmaları kapsamında, Şube çalışmalarına yıllar boyu emek vermiş isimlerle söyleşiler gerçekleştirilerek, Şube Bülteni'nde yayımlanması sağlandı. Elli yıllık mücadele tarihinin dönüm noktalarında görev alan isimlerle gerçekleştirilen söyleşilerle, dönemin zor koşullarında yürütülen çalışmalara ilişkin ayrıntılı bilgiler verildi. İlk söyleşi, 12 Eylül döneminde Oda çalışmalarına katkı veren isimlerden biri olan Mustafa Küçük ile gerçekleştirildi. Şubenin kuruluşu dilekçesinde imzası olan Süha Tarman ile gerçekleştirilen söyleşinin yayımlanmasıyla devam ettirilen seri kapsamında bir sonraki söyleşi ise Ajlan Kural ile düzenlendi. Serisinin son söyleşisi ise Macit Mutaf ile gerçekleştirildi. 50 yıllık mücadele tarihi söyleşiler aracılığıyla bültene yansıtılırken, aramızdan ayrılan değerlerimizin yaşam öykülerine de bültenlerde yer verildi.

50. Yıl Özel Etkinlikler Komisyonu çalışmaları kapsamında sekiz özel söyleşi etkinliği hayata geçirildi. 50. kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenen etkinlikler kapsamında ilk olarak 8 Haziran 2018 tarihinde akademisyenler Fatih Yaşlı ve Gamze Yücesan Özdemir'in katılımlarıyla "Yeni Rejim ve Toplumsal Muhalefet" başlıklı söyleşi, 18 Temmuz 2018 tarihinde Kaya Güvenç ve Akın Birdal'ın katılımıyla "TMMOB ve Mücadele Tarihi" başlıklı söyleşi düzenlendi. 12 Eylül 2018 tarihinde Mimar Hasan Topal'ın katılımıyla "TMMOB Olmasaydı İzmir Neleri Kaybederdi" başlıklı etkinlik, 3 Ekim 2018 tarihinde ise Prof. Dr. Kayhan Pala ve Mustafa Sönmez'in katıldığı "Şehir Hastaneleri Gerçeği" söyleşisi gerçekleştirildi. 11 Ekim 2018 tarihinde Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu'nun katılımıyla "Dijital Dünyada Mühendisliğin Rolü" söyleşisi, 27 Aralık 2018'de ise Gazeteci-Yazar Banş İnce'nin katıldığı "Edebiyat ve Toplum" başlıklı söyleşi gerçekleştirildi. Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası (BTS) Başkanı Hasan Bektaş'ın konuşmacı olarak yer aldığı "Güvenli Demiryolu Taşımacılığının Bugünü ve Geleceği" başlıklı söyleşi ise 25 Nisan 2019 tarihinde düzenlendi. 50. Yıl etkinlikleri kapsamında son olarak 10 Haziran 2019 tarihinde Banş Terkoğlu'nun katılımıyla "Metastaz" başlıklı söyleşi düzenlendi. Söyleşilerin yanı sıra basılı eserleri de bulunan konuşmacılar için etkinlik sonrası imza günleri de düzenlendi.

50. kuruluş yıldönümü etkinlikleri kapsamında Tepekule Kongre Merkezi'nde "Yeni Rejim ve Toplumsal Muhalefet" başlıklı söyleşi düzenlendi. Gamze Yücesan Özdemir ve Fatih Yaşlı'nın konuşmacı olduğu etkinliğe; EMO Şubelerinin ve TMMOB bağlı Odaların İzmir Şubelerinin yöneticilerinin yanı sıra CHP İzmir Milletvekili Musa Çam da katılım sağladı. Etkinlikte EMO İzmir Şubesi 1. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Ergun Elgin' e; şube çalışmalarına katkıları nedeniyle, EMO Yönetim Kurulu Başkanı Gazi İpek tarafından plaket verildi.

Etkinliğin açılışını yapan Şube Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu, ilk Şube genel kurulunun 8 Haziran 1968'de gerçekleştirildiğini hatırlatarak, "68 kuşağının ilerici, devrimci gençlerinin seçilerek iş başına geldiği, TMMOB'un bugünkü mücadele hattının ve çalışma anlayışının ilk kıvılcımının filizlendiği Şubemizin tüm üyeleri adına, salondaki herkesi sevgi ve saygıyla selamlıyoruz" diye konuştu. 68'in gençlerinin bugünde ilerleyen yaşlarına rağmen Şube çalışmalarına destek verdiğini ifade eden Uğurlu, 50'nci kuruluş yıldönümü etkinliklerine ilişkin hazırlık çalışmalarını yürüten komisyonda görev alan ve kısa süre önce hayatını kaybeden Enver Altan Başaran'ı anarak, "Geçmişte Yönetim Kurullarımızda, komisyonlarımızda görev alarak sesimizi gürleştiren, meydanlarda, kürsülerde, raporlarda, makalelerde mühendisin sesi olan yitirdiğimiz değerleri; şükranlarımızı sunarak, anıyoruz. Geçmişte yaratılan birikimi, bugün genç üyelerimizin çalışmalarını büyütmeye çaba sarf ediyoruz" diye konuştu. EMO'nun düzenlediği meslek içi eğitimlerle bilgi ve deneyim eksiklikleri giderilen genç mühendislerin bilgiye dayalı yeni kalkınma hamlesinin baş aktörü olacağını vurgulayan Uğurlu, "Ülke tarihinin en ağır ekonomik ve siyasal krizin yaşandığı bugünlerde, mesleki çalışmalarımızı daha fazla özveriyle sürdürme gayretindeyiz" diye konuştu.

"Mühendis Emeğini Büyütmeliyiz"

Şube çalışmalarına genç mühendislerinin katılımının artmasından duyduğu memnuniyeti ifade eden Uğurlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Son 16 yılda tüm kamusal faaliyetlerde siyasi ve ticari çıkarların ön plana çıktığı bir yapılanma oluştu. Özel sektöre, alım garantili santral, geçiş garantili köprü, yolcu garantili havalimanı, hasta garantili şehir hastaneleri kururulması, önümüzdeki 25-30 yılımızın bu şirketlere kredi veren finans

kuruluşları tarafından ipotek edilmesine neden oldu. Katma değeri yüksek, üretime dayalı alanlara yatırım yapılmaması nedeniyle, rant ve betonlaşma temelli politikaların yarattığı toplumsal borç, en temel sorunumuzdur. Sanayinin temel girdisi olması nedeniyle enerji alanındaki tahribat, ekonomik krizi tetiklerken, telekomünikasyon alanında yaşananlar ise ‘bilgi toplumuna dönüşmesini’ umduğumuz gelecek nesilleri ‘yoksulluğa’ mahkûm edecek niteliktedir. Giderek ağırlığını hissettiren bu ekonomik açmazdan ancak mühendis emeğini büyüterek çıkabiliriz. Başkanlık sistemiyle, kurmayı hayal ettikleri paralel gelecekte, mühendise gereksinim olmayacak. Planlama kavramında yoksun olanlar; bir kişinin dudakları arasından çıkan her sözün teknik elemanlar tarafından ‘şuursuzca’ uygulandığı bir dünya hayal ediyorlar.”

EMO üyelerinin teknoloji üretebildiği, cari açığın azaldığı yeni bir ekonomik modele geçiş için umutlu olduğunu ifade eden Uğurlu, “Geleceğin mühendisliğinin şekillenmesinde; Şube olarak biz de hizmet içi eğitim ve seminerlerimizin yanında kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklerle üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeye devam edeceğiz” diye konuştu.

Erken seçimlerin önemine vurgu yapan Uğurlu, “Mühendislik yeminimize uygun olarak; bilim ve teknolojiyi halkımızın yararına kullanarak, mesleki sorumluluklarımızı yerine getirebilmemiz; bu siyasi ve ekonomik politikaların değişmesine bağlıdır” ifadeleriyle, katılımcıları sandık ve sayım güvenliği için görev almaya davet etti.

“Bilime Aykırı İcraatlara Karşı Mücadele Ederiz”

Şebnem Seçkin Uğurlu’nun ardından kürsüye davet edilen EMO İzmir Şubesi 1. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Ergun Elgin ise duygularını ifade etti. Şube kuruluşu için üyelerin EMO Yönetim Kurulu’na 21 Haziran 1967 tarihinde dilekçe vermesiyle başlayan ve 8 Haziran 1968 tarihinde ilk şube genel kurulunun düzenlenmesiyle hayata geçirilen Şube kuruluşuna ilişkin çalışmalarını anlatan Elgin, İzmir’de seçilerek iş başına gelen ilerici gençlerin EMO ve TMMOB’da başlattıkları değişime işaret etti. İlk genel kurula ilişkin anılarını da paylaşan Elgin, konuşmasında EMO’nun çalışma anlayışının nasıl şekillendiğini şu ifadelerle anlattı

“Genel Merkez yönetim adına Mustafa Parlar , bizim genel kurulumuzu izlemek için görevli olarak gelmişti. Sonuçta biz iki liste ile gidilen seçimleri kazandık. Genel Kurul sonrası bizleri ‘sizinle görüşmek istiyorum’ diyerek davet etti. O dönem ABD’den yeni gelmişti. Bize ABD’de mesleki çalışmalarının nasıl yürütüldüğünü anlattı. Biz de yapmak istediğimiz faaliyetleri anlattık. Sohbetin bir yerinde ‘siz politika yapacaksınız, burada politika olmaz’ dedi. Böyle de önce şaşırdık. Ben ‘neden olmasın, politika her alandadır, zaten ne konuşursanız o politikadır’ dedim. ‘Bize uygun gelen bilime ve tekniğe uygun faaliyetleri destekleriz, bilime aykırı icraatlarla da mücadele ederiz’ dedim.”

“Rejim Değişiyor Uyarısı”

Konuşmasına TMMOB’un toplumsal mücadele içindeki önemine vurgu yaparak başlayan CHP İzmir Milletvekili Musa Çam ise erken seçim için yürütülen kampanyaya ara vererek, toplantıya katıldığını ifade etti. Seçimlerin sıradan bir milletvekili ve Cumhurbaşkanı seçimi olmadığını kaydeden Çam, başkanlık sistemine geçiş öngören 18 maddelik anayasa değişikliğine ilişkin referandumda YSK’nın mühürsüz oyları geçerli sayan kararını hatırlattı. Cumhurbaşkanı’nun partisine üye olması ile Anayasa Mahkemesi ve Hakimler ve Savcılar Kurulu’nun yapısının değiştirilmesine ilişkin hükümleri hemen uygulandığını geriye kalan 16 maddenin ise erken seçimler sonrasında yürürlüğe gireceğine dikkat çeken Çam, seçim sonrası rejim ve sistem değişikliği içeren maddelerin fiilen uygulanacağını vurguladı. Konuşmasını seçim güvenliği için tüm yurttaşların destek çağrısı yaparak tamamlayan Çam, EMO İzmir Şubesi’ne toplumsal mücadeleye katkıları dolayısıyla teşekkür etti.

“Kurumsal Yapıyı Katkı Vurgusu”

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Gazi İpek ise konuşmasının başında Şube'nin 80 üyesiyle kurulduğunu belirterek, Antalya ve Denizli Şubelerinin, İzmir Şube bünyesinde ayrılmasına rağmen, Şube çalışmalarının 17 temsilcilik ve 5 bini aşkın üyeyle sürdürüldüğünü ifade etti. İzmir Şube'nin EMO çalışmaları açısından önemine işaret eden İpek konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Emek, hak, eşitlik ve demokrasi mücadelelerinde yerelde diğer emek ve meslek örgütleriyle de dayanışma içinde yer almış; EMO'nun mesleki uygulamalara ilişkin politikalarının belirlenmesinde de her zaman elini taşın altına koymuştur. Tüm EMO örgütlülüğü içinde kurumsal yapıyı oluşturması en yüksek olan şubelerimizden biridir. 50. yılını kutladığımız şubemizin üyelerine, meslektaşlarımıza, meslek alanımıza verdiği katkılardan artarak devam edeceğini biliyor ve bunca yıl içinde yarattığı tüm değerler için teşekkür ediyoruz.”

“Kamu Yararına Denetim”

Konuşmasında TMMOB'ya yönelen baskıya işaret eden İpek, “Siyasal iktidar, kamu yararı hiçe sayan idari, ekonomik, siyasi ve sosyal uygulamalarının önünde bir engel olarak gördüğü TMMOB'u etkisizleştirmek istemektedir” dedi. TMMOB'un mesleki çalışmalarını bilimsel ilkelere uygun olarak, yeterli niteliklere sahip meslektaşları tarafından, kamu sağlığı ve güvenliği gözetilerek icra edilmesini denetleyen Anayasal bir kurum olduğunu vurgulayarak, TMMOB'un ve EMO'nun mesleki denetimle bilime, etiğe, kamu yararına uygun olmayan piyasacı-rantçı uygulamalar karşısında durmaya devam edeceğini kaydetti. OHAL koşullarında gidilen erken seçimlerin önemine vurgu yapan İpek, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Barış, demokrasi, eşitlik ve özgürlük için, hukukun üstünlüğünü yeniden tayin edebilmek için, bilimsel demokratik ve laik bir eğitim sistemi için, kentlerimizi, çevremizi, doğayı korumak için, adil olarak paylaşılan, üretken bir ekonomi için, cinsiyet eşitliği, eğitimden, iş hayatına hayatın her alanında fırsat eşitliği için, meslek haklarımızı korumak ve meslek onurumuza sahip çıkmak için oy kullanacağız. Oylarımıza sahip çıkacağız.”

“Rejimin Yapı Taşları”

Açılış konuşmalarının tamamlanmasının ardından Gamze Yücesan Özdemir ve Fatih Yaşlı'nın katılımıyla “Yeni Rejim ve Toplumsal Muhalefet” başlıklı söyleşiye geçildi. Şebnem Seçkin Uğurlu'nun yönettiği söyleşide ilk sözü alan Fatih Yaşlı,

Mevcut siyasi iktidarın tarihdeki diğer sağ partilerden ayrılan en temel özelliğinin “rejim kuran-değiştiren” bir anlayışa sahip olması olduğunu vurguladı. İktidarın her başı sıkıştığında yeni bir seçim ya da referandum düzenleyerek, adım adım rejim değişikliği zemini hazırladığını ifade eden Yaşlı, iktidar'ı sıradan bir “burjuva” partisi olarak nitelendirmenin yanlış olduğunu bugün daha net anlaşıldığını vurguladı.

İktidarın “otoriterleşme”, “dinselleştirme” ve “neo-liberal piyasa ekonomisi” olarak özetlenebilecek 3 temel ilke doğrultusunda hareket ettiğine vurgu yapan Yaşlı, iktidarın egemenliğinin kaynağı olarak “ulus” yerine daha dinsel bir yaklaşımla “milleti” gördüğünü ifade etti. “Millet” içerisinde yer almak için müslüman, sünni ve erkek olmanın yanı sıra iktidara da oy vermek gerektiğini vurgulayan Yaşlı, “Egemenliğinin kaynağı eskisi gibi parlamento değildir, her şey Saray'da alınan kararlar doğrultusunda icra edilmektedir. Erdoğan'ın ağzından çıkan her söz emir niteliğindedir” diye konuştu. Siyasi İktidar döneminde toplumsal yaşamın geriye götürüldüğüne işaret eden Yaşlı, müftülere nikah kıyma yetkisi verilmesi gibi uygulamalara değindi. Kendisinden önceki tüm iktidarlardan daha sıkı bir neo-liberal piyasa ekonomisi uyguladığına işaret eden Yaşlı, yapılan özelleştirmelerden örnekler

verdi. Rejiminin inşası için kendi sermaye sınıfı yarattığına işaret eden Yaşlı, kamu kaynaklarıyla fonlanan yandaş sermayesinin karşılığında, yeni rejim için medya yatırımları yaptığını belirtti. Yap-İşlet-Devret modeliyle fonlanan sermayenin, rejimin kontrolündeki dernek ve vakıflara da kaynak aktararak, toplumsal yapının dönüştürülmesi çalışmalarına destek olduğunu ifade eden Yaşlı, gelecekte sermayenin de bu dönemde hiç olmadık büyüklükte kârlar elde ettiğini vurguladı.

“Bağımsız Emek Hareketi”

Bahçeli'nin çağrısıyla yapılan değişikliğin fiili duruma Anayasal güvence sağlanmasından ibaret olduğunu vurgulayan Yaşlı, erken seçimler sonrası rejim değişikliğinin bütünüyle hayata geçirileceğini belirtti. Ekonomik kriz büyümeden seçimlerin gerçekleştirilmek istendiğine değinen Yaşlı, siyasi iktidarın dış politikada da ciddi sorunlarla yaşadığını hatırlattı. Erdoğan'ın başkanlık kararnameleriyle yöneteceği bir ülke istendiğine vurgu yapan Yaşlı, iki turlu seçim sisteminin muhalefetin attığı adımları iktidar açısından handikaba dönüştüğüne işaret etti. Seçimi kim kazanırsa kazansın emekçi kesimlere yönelik olarak kemer sıkma politikalarının uygulanacağına vurgu yapan Yaşlı, toplumsal muhalefetin, emek-sermaye çelişmesini temel gündem maddesi yapacak bir bağımsız emek hareketi oluşturması gerektiğini vurguladı. Ülkenin geleceği için CHP ve HDP'nin dışında güçlü bir sol siyasi partinin yaratılmasının önemine dikkat çeken Yaşlı, solun emek-sermaye çelişkisi etrafından fabrika ayarlarına dönmesi gerektiğinin altını çizdi. “İktidarı almayı hedefleyen bir perspektifle asıl meselelerin sınıfsal olduğu yeniden hatırlanmalı” diyen Yaşlı, “Solun CHP ve HDP'nin iktisadi programının AKP'den ne kadar farklı olduğuna bakması lazım” diye konuştu.

“Mühendisler Öncü Olmalı”

Gamze Yücesan Özdemir ise konuşmasına mühendislerin toplumsal yaşamındaki önemine dikkat çekerek başlayarak, “Emekçi kesimlerin önemli parçası olan mühendisler bu coğrafyada kamu yararını koruyan en önemli kesimdir. Mühendisler emekçi sınıflara öncülük ederek kalkınmanın en dinamik kesimini oluşturabilirler. Emekçi kesimleri ve geri plana itilenleri, yeniden siyasi özene yapacak bir sol muhalefeti ancak böyle kurabiliriz” diye konuştu. Solun, topluma bütünlüklü bir mesaj veremediğini ve baskıcı bir iktidara karşı liberal çıkışlarla kendini sınırlandığını ifade eden Özdemir, “Sol, emekçi kesimlerin, işçilerin geleceğine dair bir program sunmalıdır” diye konuştu.

Toplumsal solunun, siyasi iktidarı kurduğu yeni rejimle bir program doğrultusunda mücadele vermesi gerektiğine işaret eden Özdemir, bu rejimin siyasi, ideolojik ve iktisadi olmak üzere 3 kategoriye ayrılacak özellikleri olduğunu vurguladı. Mühendislerin de sorunu olan taşeron çalışma, sendikasıylaştırma ve güvensizleştirmenin yaygınlaştırıldığına dikkat çeken Özdemir, “İktidar bu politikaların önemli bir kısmının OHAL'in verdiği olanaklarla yaşama geçirdi. Hafta sonu çalışmanın esnekleştirilmesi KHK ile düzenlendi, grevler yasaklandı” diye konuştu. Her türlü hizmetin piyasaya açılmasının bu dönemde gerçekleştirilen en temel “iktisadi” değişiklik olduğunu vurgulayan Özdemir, “Örneğin OHAL döneminde zorunlu hale getirilen bireysel emeklilik uygulaması, emekliliğin hizmetlerinin doğrudan sermayeye açılmasıdır. Yine şehir hastaneleri sağlık hizmetlerinin bütünüyle piyasaya bırakılmak istenmesine en iyi örnektir” diye konuştu.

İktidarı emekçilere yönelik “siyasi” adımları arasından sendikaların kontrol altına alınması eğilimini örnek veren Özdemir, sendikaların tasfiye edilmesi yerine yandaş sendikalarının yaratılarak, büyütülmesinin tercih edildiğini dile getirdi. OHAL döneminde işçilerin işverene karşı açtığı davaların zorunlu arabuluculuğa tabi kılındığını ve hak arama olanaklarının daraltıldığını işaret eden Özdemir, OHAL'in sağladıkları olanaklarla grevlerin yasaklandığını da hatırlattı. Kamu emekçilerinin iş güvencesini ortadan kaldırmak için kamu personeli rejimde değişikliğe gidilmesinin de OHAL

koşullarının da tartışmaya açıldığını belirtti.

Rejime ciddi bir gericilik dalgasının da eşlik ettiğine vurgu yapan Özdemir, “yerli-milli”, “İktidar Türkiye’dir” sloganlarıyla tüm cumhuriyet değerlerinin yok edilmeye çalışıldığını kaydetti. “İktidan eleştiriyorsan yurttaş sayılmazsın” anlayışının topluma kabul ettirmeye çalışıldığını vurgu yaptı.

“Mücadele Programı Toplumla Oluşturulmalı”

Sol muhalefetin “güvenceli iş, güvenli gelecek” vurgusuyla bir mücadele programı yürütmesi gerektiğini ifade eden Özdemir, “Sadaka değil yurttaşlık hakkı. Parasız eğitim, sağlık” gibi sözlerin daha fazla duyulması gerektiğini vurguladı. Solun yurttaşlara ulaşmak için doğrudan demokrasi kanallarını kullanmasını isteyen Özdemir, Gezi Direnişi sırasında oluşan mahalle forumlarını örnek verdi. Doğrudan halkın taleplerinin yükseltilmesinin önemine vurgu yapan Özdemir, toplumla birlikte sol bir mücadele programı oluşturulabileceğini ifade etti. Özdemir konuşmasını, “devrimcilik umut-suzluğu ikna edecek şekilde açıklamak değil, umudu büyümektir” sözleriyle tamamladı.

Söyleşinin ardından Son Dakika Band’ın sahne aldığı müzik dinletisi gerçekleştirildi.

Söyleşi : TMMOB ve Mücadele Tarihi

18 Temmuz 2018

50’nci Kuruluş Yıldönümü etkinlikleri kapsamında Yüksel Levendoğlu ve Eyüp Sabri Aksüt’ün anısına TMMOB ve Mücadele Tarihi Söyleşi düzenlendi. Kaya Güvenç ve Akın Birdal’ın katılımıyla gerçekleştirilen söyleşide, TMMOB’un mücadele tarihine ilişkin kesitler sunulurken, mühendislerin emekçi sınıfların mücadelesine önderlik etmesi gerektiği vurgulandı. Emperyalist odakların tek adam rejimlerini destekleme eğiliminde olduğuna dikkat çekilen söyleşide, demokrasi güçlerinin ortak bir mücadele programı oluşturması gerektiği vurgulandı.

İzmir Mimarlık Merkezi’nde düzenlenen söyleşi, EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu’nun açılış konuşmasıyla başladı. Konuşmasında Şubenin kurucuları arasında yer alan Yüksel Levendoğlu’nun hayatını kaybettiği 1980 yılına kadar sürdürdüğü çalışmalara yer veren Uğurlu, Eyüp Sabri Aksüt’ün şube çalışmalarına verdiği katkılara da değindi. Levendoğlu ve Aksüt’ün teknik eleman ve toplumsal mücadele tarihi içindeki önemine işaret eden Uğurlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Levendoğlu ve arkadaşları Şubemizin ilk Genel Kurulu’nda seçimleri kazanarak, EMO ve TMMOB bünyesindeki ilk kez toplumcu mühendislerin etkin olduğu Şube yönetimini oluşturdular. İlerleyen yıllarda Odamızı ve TMMOB’u etkisine alan bu ilerici değişim, ülkemizdeki toplumsal mücadelenin temel dinamiklerinden birini oluşturdu. Levendoğlu ve arkadaşlarının başlattığı, birleştirici kişiliğiyle tamnan Aksüt ve arkadaşlarının ilmek ilmek ördüğü bu mücadeleyi, bizler de genç meslektaşlarımıza bırakma kararlığındaız.”

“Karanlık Zifiriye Dönüşüyor”

Levendoğlu ve Aksüt’ün 12 Eylül karanlığına karşı mücadele ettiğine vurgu yapan Uğurlu, şöyle devam etti:

“Ülkemizin 12 Eylül karanlığının hemen öncesinde ve sonrasında yaşadığı zor yıllarda mücadelemizin mutfağında yer alarak, görünmez kahramanlarımızdan olan bu iki değerli meslektaşımızı anarken, 12 Eylül karanlığının bugün zifiri bir karanlığa dönüşmek üzere olduğunu vurgulamadan geçemeyeceğim. Hepinizin bildiği gibi, Devlet Denetleme Kurulu’na emek ve meslek örgütlerine yönelik Anayasa sınırları aşacak şekilde yöneticileri görevden uzaklaştırma yetkisi veren bir düzenleme

yapıldı. 5 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle yapılan bu değişiklik, Devlet Denetleme Kurulu'na "inceleme ve denetim" işlevini aşacak şekilde yargı organı gibi emek ve meslek örgütlerine özel bir "ceza hukuku" uygulamasına olanak sağlamaktadır. Bu düzenleme, 12 Eylül döneminde çıkarılan ve AKP dönemine kadar uygulanmayan, örgütlerimizi 'idari ve mali denetim' kapsamında ilgili bakanlıkların genel vesayeti altına sokan düzenlemenin sınırlarını bile aşmaktadır. Örgütlerimizi otoriter, hiyerarşik bir vesayet sistemine sokmaya yönelik bu 'cezalandırıcı' düzenlemenin uygulanması mümkün değildir. Anayasa'da 'kanunla' düzenlenmesi gereken konularında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılmayacağına ilişkin açık hüküm bulunmasına rağmen yapılan bu düzenleme, aynı zamanda TBMM'nin kısıtlı etkisinin bütünüyle yok edildiği bir döneme girildiğinin işaretidir."

Düzenlemenin toplumsal muhalefetin tasfiye edilmesini amaçladığını vurgulayan Uğurlu, "Kuşkusuz, örgütümüz bu düzenlemeye karşı hukuki ve fiili mücadelesini, tüm meslek gruplarını ve yurttaşlarına da içine alacak şekilde örecektir. Levendoğlu ve Aksüt'ün arkadaşlarıyla yarattığı 50 yıllık mücadele deneyimiyle, 2018 Türkiye'sinde yaratılan bu karanlığı da geride bırakacağımıza olan inancımızı vurgulamak isterim. Ülkemize, Anayasal, demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, mesleğimize, meslek alanlarımıza ve meslek örgütlerimize sahip çıkmaya devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

Levendoğlu ile Aksüt mücadele geçmişinin okunması ve hayatlarından kareler sunan slayt gösterisinin ardından söyleşiye geçildi. EMO İzmir Şubesi'nin 50'inci Kuruluş Yıldönümü etkinlikleri kapsamında yapılan söyleşiye TMMOB ve Makina Mühendisleri Odası'nın çalışmalarına önemli katkılar sağlayan Kaya Güvenç ile Ziraat Mühendisleri Odası çalışmalarında yer alan Akın Birdal konuşmacı olarak katıldı.

"TMMOB'un Kökü Osmanlıya Uzanıyor"

Mühendis ve mimarların örgütlenmesinin ülkemizdeki ilk örneğinin 1908'de kurulan Osmanlı Mühendis ve Mimar Cemiyeti olduğunu belirterek, konuşmasına başlayan Kaya Güvenç, o dönemde Cemiyet yayınlarında antidemokratik uygulamalara değinilerek, "Milletimizin ezildiği geçtiğimiz 32 yıllık dönemde ülkemizde ilim ve fen de ilerleyememiştir" tespitlerine yer verildiğini aktardı. İlk örgütlenmenin Meşrutiyet yönetiminin engelleri kaldırmasıyla oluştuğunu belirten Güvenç, TMMOB'un kurulduğu 1954 yılına kadar dernekler aracılığıyla yürüyen çalışmalar sonunda Odalar oluştuğunu belirtti.

İkinci dünya savaşı sonrasında yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında mimar ve mühendislere olan ihtiyacın arttığına işaret eden Güvenç, yükselen üst ve orta kademe kentliler arasından olan mimar ve mühendislerin örgütlenmesi de kaçınılmaz hale geldiğini kaydetti. TMMOB tarihini iki döneme ayırarak değerlendiren Güvenç, 1970'lere kadar mühendislerin haklarının siyasi iktidarlara yakın ilişki de bulunarak korunabileceğine ilişkin görüşün hakim olduğunu vurguladı.

Mücadele Tercih Değil Zorunluluk

TMMOB tarihinin bu ilk döneminde mühendisler için işsizliğin söz konusu olmadığına, ağırlıklı kamuda çalışan mühendislerin maaş seviyelerinin kaymakam ve valililerin üzerinde olduğunu hatırlattı. İlk olarak 1959'da yabancı mühendislerin çalıştırılacağına ilişkin haberler üzerine miting düzenlenerek tepki gösterilmesinin TMMOB'da gündeme geldiğine değinen Güvenç, "Mühendis ve mimarların ayrıcalıklı sayıldığı bu dönem kuşkusuz bitecekti. Sorunların hükümetlerin yardımıyla TBMM'de çözüleceğine olan inanç zamanla geriledi" diye konuştu. Dışa bağımlı ekonomik yapının mühendis ve mimarlar hızla proleterleşmesine neden olduğuna işaret eden Güvenç, özel sektörün mimar ve mühendis ihtiyacının karşılanması için kamuda ücretlerin hızlı bir şekilde düşürülmesinin

1970'lerde TMMOB'da yapısal bir değişikliğe neden olduğuna vurgu yaptı. 68 kuşağından öğrencilerin mezun olarak Odalara gelmesiyle birlikte, TMMOB'un tırpanlanan hak ve yetkileri korumak ve geliştirmek için "mücadele" yöntemlerine yöneldiğini ifade etti. Mühendislerin kendilerine verilen görevlere ilişkin toplum yararı sorgulamaya başlamasıyla birlikte "toplumcu mücadele" anlayışının geliştiğine işaret eden Güvenç, dönüm noktası olarak 1973 yılında Teoman Öztürk'ün arkadaşlarıyla birlikte TMMOB Yönetim Kurulu'na seçilmesini gösterdi. Bu dönüşümün büyüyen toplumcu mücadele birikimin ürünü olduğuna işaret eden Güvenç, eksikleri ve hatlarıyla birlikte TMMOB'un bu çizgiyi sürdürdüğünü vurguladı.

"Sınıflara Arası Denge Kurulmalı"

12 Eylül'ün yeni ekonomi politikaların uygulanabilmesi için tüm emekçi kesimlerin örgütsüz hale getirilmesini hedeflediğine değinen Güvenç, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Bugün tüm dünyada sınıflar arası denge ortadan kalkmıştır. Sermaye sınıfının sınırsız tahakkümü söz konusudur. İşçi sınıfı açısından vahşi sömürü, uzun çalışma saatleri, işsizlik, yoksulluk söz konusudur. AKP döneminde sermaye sınıfı hiçbir dönem elde edemediği kar oranlarına ulaşmıştır. Bu sürecin sonunda ya işçi sınıfı bütünüyle boyun eğecektir, ya da örgütlenmesini güçlendirip, yeni bir sınıflar arası denge yaratacaktır. İşçi sınıfı kaybederse, tüm uluslar, halklar boyun eğmiş olur."

Mimar ve mühendislerin de emekçi sınıfın bir parçası olduğu belirten Güvenç, "Araştırmalar, 'mimar ve mühendislerin sorunları yurttaşların sorunlarından ayrılamaz' görüşünün 1977'de TMMOB üyelerin yüzde 90'ı tarafından kabul görürken, bu oranın 2007'de yüzde 60'lar seviyesine gerilediğini göstermektedir. Bu değişime rağmen TMMOB bu mücadelesini aynı doğrultuda devam ettirmektedir" diye konuştu. Tüm dünyada mimar ve mühendislerin özlük haklarının sendikalar tarafından korunduğuna işaret eden Güvenç, Türkiye'de bu alandaki boşluk nedeniyle bu sorunların da TMMOB tarafından çözülmeye çalışıldığını kaydetti. Konuşmasında TMMOB'un bu alandaki eksiklerine de dikkat çeken Güvenç, "Mimar ve mühendislerin toplumu aydınlatma görevi var. Temel meselemiz Türkiye işçi sınıfının örgütsüzlüğüdür. Genç mimar ve mühendisleri sınıf mücadelesine hazırlamalıyız. Buna uygun bir mücadele programı yaratmamız gerekiyor" ifadeleriyle konuşmasını tamamladı.

"OHAL Olağanlaşıyor"

Akın Birdal ise konuşmasına öğrenci hareketinin devrimci ruhunun TMMOB'a taşınmasıyla "mimar ve mühendislerin kurtuluşu ancak işçi sınıfının kurtuluşuna bağlıdır" görüşünün ağırlık kazandığına dikkat çekerek konuşmasına başlayarak, Ziraat Mühendisleri Odası ve TMMOB'da gerçekleştirdikleri çalışmalarına ilişkin bilgi verdi. 5 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin TMMOB'un mücadelesini geliştirerek, sürdürmesini zorunlu kıldığına vurgu yapan Birdal, OHAL rejiminin yalnızca bilimin ve mühendisliğin gelişime engel oluşturmadığını aynı zamanda temel insan hakların gerilemesine neden olduğunu ifade etti.

OHAL'in 3 yıl kesintisiz sürdürülmesi için yasal düzenleme yapılmaya çalışıldığını hatırlatan Birdal, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Bugüne kadar OHAL, sıkıyönetim ve darbe dönemleri dahil toplamda 45 yıl boyunca demokrasi kesintiye uğradı. Bu girişimle birlikte süre 48 yıla çıkacak. Geriye kalan yıllarda da demokrasi standartlarına uyulup uyulmadığı tartışmalıdır. İnsan Hakları Derneği ilk kurulduğunda ölüm cezasının kaldırılması için mücadele ettik, ne yazık ki çocuk istismarı ile birlikte bugün idam cezası yeniden gündeme getiriliyor. Adli hataların çok olduğu ve bu cezanın caydırıcı da olmadığı bilinirken, ölüm cezasının yeniden gündeme getirilmesi temel insan haklarındaki gerilemeye işaret etmektedir."

12 Eylül darbesinin 24 Şubat ekonomik kararlarının uygulanabilmesi ve toplumdaki direncin kırıl-

ması amacıyla yapıldığını ifade eden Birdal, "12 Eylül öncesinde 37 kuruluş bir araya gelerek darbe tehlikesine karşı Anti-faşist Mücadele Birliği'nin kurdu. Çoğunlukla TMMOB'un binasında yapılan toplantılarda, mücadelenin ortaklaştırılması için çaba sarf ediliyordu. Ne yazık ki, ortak mücadele anlayışı tam anlamıyla oluşturulamadı. 12 Eylül'de hep birlikte yenildik, bugün başarılı olabilmek için bu birlikteliği mutlaka sağlamalıyız" dedi. TMMOB'un çalışmalarını ve açıklamalarını gururla takip ettiğini ifade eden Birdal, "Banştan, demokrasiden yana mücadelemiz sürüyor" diye konuştu. Sıkıyönetim dönemlerinden bile tutuklananların neyle suçlandıklarını bildiklerini ifade eden Birdal, bu dönemde bir yıldan daha uzun süre sonunda ilk duruşmaya çıkarılan ve hakkında iddianame hazırlanmayan tutuklular olduğunu hatırlattı.

"Emperyalist Odaklar Destekliyor"

Emperyalistlerin tüm dünyada tek adam rejimlerinin tercih ettiğine vurgu yapan Birdal, "Trump'un son NATO toplantısından diğer liderlerin parlamentolarını aşamamasından şikayet edip, Erdoğan'a övgüler dizmesi bundandır. Tek adam rejimlerinden tek kişinin emperyalist çıkarlar doğrultusunda hareket etmesini sağlamak her zaman daha kolaydır" diye konuştu. Soğuk savaş sonrası Avrupa Birliği (AB) gibi yapıların 'kendi' hukuklarından uzaklaştığını ifade eden Birdal, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Kanun Hükmünde Kararnemelerle ihraç edilenlerin ve Roboski mağdurlarının başvuruların reddedilmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin de bir güvence olmadığını ortaya koymuştur. Bu kararlar Türkiye'deki insan hakları ihlallerinin batı desteği ile yapıldığı göstermektedir"

AB sözcülerinin "2007'ye kadar AKP'nin yüzünü Avrupa döndüğü sonrasında ise Avrupa değerlerinden uzaklaştığına" ilişkin ifadelerinin hatırlatan Birdal, "AB, temel insan hakları ihlallerine ilişkin Türkiye'ye hiçbir yaptırım uygulamadı. Yıllık ilerleme raporlarındaki 'endişe' ifadelerini "yüksek endişe" ifadeleriyle değiştirmekle yetindiler" diye konuştu. AKP döneminde Türkiye'nin en çok silah satın alan altıncı ülke pozisyonuna yükseldiğini bildiren Birdal, "Banş kır yoksulu kadar mühendisin de çıkış yoludur" dedi.

Yeni dönemdeki mücadele yöntemlerine ilişkin de görüşlerini paylaşan Birdal, parlamentoda ortak demokrasi platformunun oluşturulmasının yanında toplumun tüm kesimlerinin bir araya geldiği bir eylem ve mücadele platformu kurulması gerektiğine işaret etti. Kitlesele, demokratik, meşru sivil itaatsizlik eylemlerini düzenlenmesinin önemine dikkat çeken Birdal, "Biz demokrasi güçleri bir araya gelmezsek, ülke tarihi açısından ağır sonuçları doğacak" ifadeleriyle konuşmasını tamamladı.

Söyleşi, katılımcıların sorularının yanıtlanmasıyla tamamlandı.

50. Kuruluş Yılı dönümü etkinlikleri kapsamında Mimar Hasan Topal'ın katılımıyla İzmir Mimarlık Merkezi'nde "TMMOB Olmasaydı İzmir Neleri Kaybederdi" başlıklı söyleşi düzenlendi.

Etkinliğin açılışında konuşan Şube Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu, 50. yıl dolayısıyla gerçekleştirilen etkinliklere ilişkin bilgi vererek, 8 Haziran 2018 tarihinde Gamze Yücesan Özdemir ve Fatih Yaşlı'nın katılımıyla "Yeni Rejim ve Toplumsal Muhalefet" ve 18 Temmuz 2018 tarihinde ise Kaya Güvenç ve Akın Birdal'ın katılımıyla "TMMOB ve Mücadele Tarihi" başlıklı söyleşilerin düzenlendiğini hatırlattı. İki etkinlikle toplumsal mücadelenin nasıl geliştirileceği ve meslek örgütlerinin konumlarının masaya yatırıldığına değinen Uğurlu, "Bugün ise daha yerel ölçekte TMMOB'un ve meslek örgütlerinin çalışma anlayışının kent yaşamına yansımalarını değerlendireceğiz. Böylece ulusal ölçekte değerlendirmeye çalıştığımız konuları, yerel ölçekte bir kez daha irdeleyeceğiz" diye konuştu. TMMOB'un çalışmalarını toplum genel yararını da koruma ilkesiyle sürdürdüğüne vurgu yapan Uğurlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Bu ana ilke kapsamında gelecek kuşakların doğa ve kentler üzerindeki hakları, meslek örgütlerimiz tarafından korunmaya çalışılmaktadır. Tarihi ve doğal değerlerin korunmasına yönelik çalışmalar her dönem örgütlerimiz gündeminde önemli yer tutmaktadır. TMMOB'un uzun soluklu bu çalışma anlayışı nedeniyle, yerel ve merkezi iktidar sahiplerinin gününbirlik aldıkları bazı hatalı kararların düzeltilmesi mümkün olmaktadır."

Etkinliğin 12 Eylül darbesinin yıldönümünde gerçekleştirildiğini hatırlatan Uğurlu, "12 Eylül darbesiyle ülkemize dayatılan neo-liberal politikalar ve serbestleştirme politikalarının bugün geldiği nokta ortadadır. Doğal varlıklarımızı, kentlerimizi, emeğimizi talan edenlerle aynı gemide değiliz. Bugüne kadar emek ve demokrasi mücadelesinde sırt sırta verdiğimiz dostlarımızla, kentlerimizi, havamızı, suyumuzu birlikte savunduğumuz yoldaşlarımızla bu yolu beraber katlettik" dedi. Sözlerini, flamingoların yuvası Gediz Deltası'nın korumak için Körfez Geçiş Projesi'ne karşı mücadele edenlere teşekkür ederek tamamlayan Uğurlu, Mimar Hasan Topal'ı kürsüye davet etti.

Konuşmasına "kent" tanımını yaparak başlayan Topal, katılımcılara İzmir tarihine ilişkin bilgiler vererek, konuşmasını sürdürdü. İktisat politikalarıyla kent yaşamı ve kültürü arasından çok sıkı bir ilişki olduğunu ifade eden Topal, liman kenti İzmir'in antik dönemden bu yana önemini koruduğunu vurguladı. 12 Eylül 1980 darbesi öncesinde alınan 24 Ocak 1979 kararlarıyla yeni bir dönemin başlatıldığına değinen Topal, halen uygulanan neo-liberal ekonomi politikalarının ilk uygulamalarının 12 Eylül ile birlikte başladığını belirtti. Neo-liberal uygulamaların yoğunlaştığı 90'lı yılların İzmir'in kabus yılları olarak niteleyen Topal, kentsel rant yaratmak için çok sayıda projenin gündeme getirildiğine vurgu yaptı.

Konak Meydanı

İzmir'de 1991-1994 yılları arasında en çok konuştuğu projenin Konak Meydanı'nı 80 bin metrekarelik bir alışveriş merkezine dönüştürülmesini hedefleyen Galeria Projesi olduğunu hatırlattı. Kemeraltı esnafını iktisadi olarak bitirecek büyüklükteki projenin belediye tarafından kat karşılığı mülkiyet devri yöntemiyle gerçekleştirilmek istendiğini belirtti. TMMOB'un Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'na yaptığı başvuru sonunda Konak Meydanı'nın tescil ettirildiğini ve konuya yargıya taşıdığını hatırlatan Topal, Kıyı Kanunu'na da aykırı olan projenin inşaat aşamasında mahkeme tarafından durdurulduğunu kaydetti. Konak Meydanı'nın kültür varlığı olarak tesciline belediyenin dava açtığını ve bu davayı kaybettiğine de değinen Topal, sonraki yıllarda Konak Meydanı'nın düzenlenerek yeniden

kamu kullanımına açıldığı ifade etti.

Kordonyolu

İzmir'de gündem getirilen bir diğer yıkım projesinin ise İzmir-Çeşme Otoyolu'nun Kordon'dan geçirilmesi girişimi olduğunu belirten Topal, konuya ilişkin ilk girişimin 1980'de otoyola ek iş olarak yapılan ihale olduğunu hatırlattı. Proje kapsamında 1997 yılında Kordon'da büyük çaplı bir dolgu çalışmasına başlandığını hatırlatan Topal, TMMOB'un girişimleri sonunda bölgenin kültür varlığı olarak tescil edildiğini ve Kıyı Kanunu'na da uygun olmayan projenin durdurulması için dava açıldığını belirtti. Mahkeme konuya ilişkin karar verdiğinde dolgu çalışmasının Cumhuriyet Meydanı'na yaklaşan dolgu çalışmasının durdurulduğunu belirtti. Kentle denizin ilişkinin bütünüyle kesecek olan bu otoyol projesine ilişkin hukuki mücadelenin 20 yıl kadar sürdüğü ve son olarak 2000 yılında mahkeme kararlarının kesinleştiğini belirtti. Dolgu alanın bugün TMMOB'un önerisi yakın bir biçimde yüzbinlerce kişiyi buluşturabilen bir rekreasyon alanı olarak kullanıldığı ifade eden Topal, "0 dönem, merkezi ve yerel yönetimlerin ve tüm bürokrasinin desteklediği kazıklı yol projesi, mutlu sonla bitmiş oldu" diye konuştu.

İnciraltı

İnciraltı bölgesinin de yapılaşmaya açılması için yıllar içinde farklı projeler geliştirildiğine değinen Topal, 1996 yılında alanın imara açılmasına ilişkin plan değişikliği yapıldığını belirtti. Sonrasında ise Expo alanı olarak yeni bir proje geliştirildiğini ifade eden Topal, projenin bugünkü Balçova'dan daha büyük bir alanın yapılaşmaya açılmasını içerdiğini vurguladı. Söz konusu girişimlerin TMMOB'un çabalarıyla engellendiğini ifade eden Topal, bölgenin tarım alanı ve kent ormanı olarak bölgenin halkın kullanımında kaldığını ifade etti.

Gediz Deltası - Kuş Cenneti

Konuşmasında Körfez Geçiş Projesi'ne ilişkin de bilgiler veren Topal, konuya ilişkin ilk projenin Burhan Özfatura tarafından dilendirildiğini hatırlattı. Benzer bir projenin 2011 yılında yerel seçim öncesinde AKP'nin seçim vaadi olarak gündeme getirildiğini hatırlatan Topal, ulaşım planlarında yer almamasına rağmen köprü, ada ve tünelden oluşan bir geçiş projesi için çalışmaların başlatıldığını değindi. Sulak alanları etkileyecek olan projenin Geniz Deltası'na büyük zarar vereceğinin mahkeme kararıyla kesinleştiğini ifade etti. Proje kapsamında inşaa edilecek adamın İzmir Körfezi'ndeki su sirkülasyonunu olumsuz etkileyeceğine vurgu yapan Topal, "Körfezin batımetresine bakıldığında söz konusu ve adamın yapılacağı bölgenin körfezin temizlenmesi açısından hayati önemde olduğu

görülecektir. Bu proje yapılırsa körfez sonsuza kadar kirli kalacak” diye konuştu. Proje maliyeti olarak açıklanan 3,5 milyar TL ile İzmir’in 100 yıllık ulaşım ihtiyacının çözebilecek seviyede iskele ve raylı sistem yatırımı yapılabileceğine vurgu yapan Topal, “Üstelik bu yatırımların hepsi ulaşım ana planında ihtiyaç olarak belirtiliyor” diye konuştu. Flamingolann yuvası olan Gediz Deltası’nı etkileyecek projeye ilişkin TMMOB tarafından açılan davada, ÇED iptal kararı verildiğini hatırlatan Topal, hukuki sürecin uzun yıllar süreceğine dikkat çekti.

Kültürpark

Kültürpark’ın 1930’lu yıllarda 42 hektarlık yeşil alan olarak planladığını hatırlatan Topal, bölgenin yapılaşmaya açılmasına ilişkin tartışmaların ve girişimlerin 1980’li yıllara dayandığını belirtti. Kuruma Kurulu’nun kararıyla parkın üçe bölünerek, parkın dışında kalan Basmane çukuru olarak bilinen bölgede fuar binaları ve kongre merkezi yapılmasına izin verildiğini belirtti. Fuarın taşınmasının ardından parkın içine yapılan geçici fuar binaların kaldırılması yerine İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan projeye kalıcı hale getirildiğine değinen Topal, eş zamanlı olarak Basmane çukurunda ise belediyenin de ortak olduğu devası bir gökdelen projesinin hayata geçirilmeye çalışılmasına dikkat çekti. Kültürparkı bu gökdelenin bahçesine dönüştürecek projeye karşı Kültürpark Platformu’nun kurulduğunu hatırlatan Topal, “Basmane’de gökdelen, gökdelende belediye istemiyoruz” sloganıyla sürdürülen kampanyanın büyük ilgi gördüğünü ifade etti. Kültürpark’ın tarihi ve doğal sit alanı olarak tescil edildiğine vurgu yapan Topal, koruma amaçlı imar planı olmadan yapılmak istenilen projenin durdurulduğuna dikkat çekti. Meslek örgütlerinin katılımıyla düzenlenen Kültürpark çalıştayının sonuçlarına uygun olarak koruma planı yapılması gerektiğine dikkat çeken Topal, açılan dava sonucu gökdelen projesine ilişkin imar planının da iptal edildiğine vurgu yaptı.

Alsancak

Alsancak bölgesinde turizmi geliştirme söylemleriyle kurvaziyer limanı için proje geliştirildiğini hatırlatan Topal, “Proje açıklandığında yalnızca bir kurvaziyer limanı projesiyle karşı karşıya olmadığımız ortaya çıktı. Proje kapsamında 160 bin metrekarelik bir ticaret alanı da yer alıyordu. Açtığımız dava sonunda Danıştay bu projeyi iptal etti” diye konuştu. “Benzer şekilde Alsancak’ta yüzyıllardır var olan tütün depolarının olduğu sokak kapatılarak, arazinin büyük bir AVM projesine dahil edilmesi ön görülüyordu. Açılan davaya bu imar planı da iptal edildi. Adnan Saygun Kültür Merkezi olarak kullandıkları alanda da AVM yapılmak isteniyordu. Bu alanlardaki imar değişikliklerinin iptal edilmesiyle belediye bu alanların satışını yapamadı. Bugün bu alanlar kamu tarafından kullanılıyor” bilgilerini veren Topal, TMMOB’un girişimleriyle tarihi ve kültürel varlık olarak tescil edilen Havagazı, Elektrik ve Sümerbank fabrikalarının arazilerinin korunduğuna da vurgu yaptı.

50. Kuruluş Yılı Dönümü etkinlikleri kapsamında “Şehir Hastaneleri Gerçeği Söyleşisi” düzenlendi. Söyleşide konuşan Prof. Dr. Kayıhan Pala, “kamu-özel” ortaklığı modeliyle inşa edilen şehir hastanelerine sadece kira bedeli olarak 30.3 milyar dolar ödemeye yapılacağına dikkat çekti. Mustafa Sönmez ise bu modelle yapılması planlanan tüm projelerin durdurulması çağrısı yaparak, küresel sermayenin sağladığı finansman yükünün kamuya kalacağı uyarısı yaptı.

Prof. Dr. Kayıhan Pala ve Mustafa Sönmez’in katılımıyla düzenlenen söyleşiye, İzmir Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Funda Barlık Obuz da kolaylaştırıcı olarak katılım sağladı.

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu’nun açılış konuşmasıyla başlayan söyleşide ilk sözü Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı’ndan Prof. Dr. Kayıhan Pala aldı. Sunumuna “Şehir hastanesi nedir?” sorusuna yanıt vererek başlayan Pala, kamu-özel ortaklığına şu ifadelerle özetledi:

“Kamu özel ortaklığı, devletin bir özel şirket grubuyla uzun süreli sözleşme ilişkisi kurması esasına dayanan bir yatırım ve hizmet modelidir. Bu modelde hastane özel şirketler tarafından inşa edilerek devlete 25 yıl kiraya verilmekte, devlet de hem şirketlere kira ödemekte hem de ‘çekirdek hizmet’ dışındaki hizmetleri bu şirketlere devretmektedir.”

Şimdiye kadar Yozgat, Isparta, Mersin, Adana, Elazığ ve Kayseri’de şehir hastanelerinin açıldığını kaydeden Pala, 2018’de 5, 2019’da 6 yeni şehir hastanesinin açılmasının planlandığını belirtti. Çoğunlukla medikal, inşaat ve finans şirketlerinden oluşan bir grubun ihaleleri aldığını kaydeden Pala, arazi ve bina projesi maliyetlerinin kamu tarafından üstlenildiğini vurguladı. Yüzde 70’lik yatak doluluğu garantisi verildiğini hatırlatan Pala, inşaat ve işletme dönemindeki bakım-onarım hizmetlerinin de şirketler tarafından yürütüleceğini anlattı. Sağlık Bakanlığının bu şirketlere 25 yıl boyunca kira ve bakım-onarım ücreti ödeyeceğini vurgulayan Pala, ayrıca şirketlerin hastanedeki ticari alanlardan, yürüteceği tıbbi destek ve diğer destek hizmetlerinden de kazanç sağlayacağına belirtti.

“Enflasyon ve Döviz Sepetine Endekli”

“Ticari sır” gerekçesiyle proje ve sözleşmelere ilişkin bilgilerin kamuoyundan gizlendiğini ifade eden Pala, Sayıştay’ın bile sözleşme ve eklerine ulaşamadığını vurguladı. Kamunun 25 yıl boyunca ödeyeceği bedellerin enflasyon ve döviz sepetine bağlı olarak artacağını bildiren Pala, hastanelerin topluma maliyetlerinin tahmin edilenin çok üstünde olabileceğine işaret etti. Hastanelerdeki “ileri teknoloji ve yüksek mali kaynak gerektiren” hizmetlerinde şirketlere bırakıldığını belirten Pala, ameliyathaneler, yoğun bakım üniteleri, robotik cerrahi gibi birimlerden de ayrıca gelir elde ede-

ceklerine dikkat çekti. Şehir hastanelerinin kent dışında olması ve diğer hastanelerin kapatılması nedeniyle hastaların erişim sorunları yaşadığını kaydeden Pala, Adana’da 5 yıl önce inşa edilen yeni hastanenin bile şehir hastanesine geçiş sürecinde kapatıldığı bildirdi.

Şehir hastanesi modelinin Dünya Bankası’nın 2002’den bu yana raporlarına yansıyan, devlet hastanelerinin kademeli olarak özel hastanelere dönüştürülmesi kapsamında uygulandığı vurgulayan Pala, Adana şehir hastanesinin finansmanında Dünya Bankası’nın bizzat rol aldığını hatırlattı. Modelin ilk kez uygulandığına İngiltere’de hastanelerin kamu finansmanı ile kurulmasına geri döndüğünü belirten Pala, İngiltere’de raporlara şehir hastanelerinin yüzde 70’lere varan oranlarda daha pahalı olduğunun yansıdığını vurguladı.

30.3 Milyar Dolarlık Yük

Yatak sayısı yükseldikçe verimin düştüğüne ilişkin çok sayıda bilimsel araştırma olduğunu deşinen Pala, şehir hastanelerinde hasta yatağı başına maliyet 243 dolarken, 2016 rakamlarıyla 150 yataklı tam teşekküllü özel hastane için bir yatağın maliyetinin 270 TL olduğunu kaydetti. Türkiye’de şehir hastanelerin sözleşme değerin toplamda 10.6 milyar dolar olduğuna belirten Pala, “Bu hastaneler için 25 yılda sadece kira bedeli olarak 30.3 milyar dolar ödenecektir. Şirketlere bırakılan diğer bedeller göz ardı edilse bile dolar bazında bu kadar kârlı başka bir yatırım olamayacağı rahatlıkla söylenebilir” diye konuştu.

Şehir hastanelerinin sözleşmelerinin gizli olduğuna işaret eden Pala, konuşmasında İngiltere’de sözleşme bedelinin nihai bedelin çok altında kaldığı örnekler sundu. Modelin sübvansiyonlar, hibeler ve garantiler şeklinde daha fazla kamu desteğiyle sürdürülmek zorunda olduğuna işaret eden Pala, uzun vadeli ve güvenilir çözümler içermediğine vurgu yaptı. Uzun vadeli sözleşmelerin demokratik olamayacağını ifade eden Pala, “30 yıllık bir sözleşme demokratik değildir; çünkü bir siyasetçinin faal olabileceği sürenin ötesindedir. Öyle ki, önemli giderler gündeme geldiğinde bu işlerin altındaki siyasetçiler çoktan sahneden çekilmiş olacaktır ve zamanında yapılan yanlışların faturası da torunlanımıza çıkacaktır” diye konuştu.

“Kaynak Aktarma Modeli”

Şehir hastanelerinin daha fazla kâr için personel giderlerini azaltmaya yöneleceğini vurgulayan Pala, İngiliz Tabipler Birliği’nin “hasta bakımı için gereken kaynakların özel şirketlere aktarıldığını” tespit ederek, kamu-özel ortaklığı modelinin terk edilmesi çağrısını yaptı. Pala, İngiltere’de 60 milyar sterlinlik yatırıma karşılık 2040 yılına kadar 199 milyar sterlin geri ödeme yapılacağını bildirdi.

Şehir hastanelerinin samlan aksine kentlerdeki toplam yatak sayısını artırmadığını dikkat çeken Pala, İzmir’deki planlanan 2 şehir hastanesinin açılmasıyla birlikte, kapatılacak hastanelerde daha fazla yatak olması sebebiyle 241 yatağın eksileceğine dikkat çekti.

Fikrin Sahibi IMF ve Dünya Bankası

Prof. Dr. Kayhan Pala’nın ardından söz alan İktisatçı-Yazar Mustafa Sönmez ise şehir hastaneleri modelinin, havalimanlarına yolcu, köprülere, otoyollara geçiş garantisi verilen daha büyük bir fotoğrafın parçası olduğuna vurgu yaptı. Uluslararası sermaye tarafından gelişmekte olan ülkelere, kamusal hizmet için inşa edilen havalimanı, köprü gibi yatırımları da içine alacak şekilde modelin dayatıldığını bildirdi. Kamu kaynaklarını özel sektör tarafından kullanması için yaratılan modelin IMF ve Dünya Bankası tarafından geliştirildiğini ifade eden Sönmez, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Bu model küreselleşme öncesinde yoktu. IMF ve Dünya Bankası’nın ‘devlet ekonomiye burnunu sokarsa, kamu kaynakları verimsiz kullanılır’ öngörüsüne dayalıdır. Kamu kaynaklarını şirketlere

tarafından kullanılırsa tüm toplumun kazanacağı savıyla devletin küçültülmesini öngördüler. Önce Türk Telekom gibi kamu bazı işletmeleri özelleştirildi. Sonrasında özelleştirmeler tüm kamu işletmelerine yayıldı. Hatta satılmayan kamu işletmelerinin kapatılması gündeme getirildi. Böylece devlet telekomünikasyon, enerji, maden gibi alanlardan bütünüyle çıktı. Şimdi bunu eğitim ve sağlıkla sürdürmek istiyorlar. Şehir hastaneleri bu girişimin en önemli parçasıdır.”

Kamunun temel görevi sayılan köprü, yol yapma gibi işlerin bile özel sektöre gördürüldüğüne dikkat çeken Sönmez, bu projelerin verilen alım-geçiş ve hasta garantileriyle uluslararası finans kuruluşlarından alınan kredilerle yapıldığını ifade etti. Firmaların aldıkları dış kredilere kamunun “kefil” edildiğine vurgu yapan Sönmez, “Finansman dış krediyle sağlandığından bu şirketlere döviz bazlı garantiler veriyor. Yatırımların verimsiz olması nedeniyle eksik araç, yolcu, hasta için gelir garantisi verilmesi, uluslararası sermaye için riski ortadan kaldırıyor” diye konuştu.

“İşin Gösterişli Kısmı Bitti”

Bu sözleşmelerin önemli bir bölümü ABD’nin faiz artırımını yaparak, “para bolluğunun bittiğini” ilan ettiği 2013 sonrası imzalandığına dikkat çeken Sönmez, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“10 yılda döviz sadece yüzde 14 artmıştı. AKP, ilk yıllarında bu ucuz dövizden nimetlendi. Kitle desteğini sağlayan ve yüzde 30 dolayındaki oy oranlarını artıran, yol, hastane gibi yatırımları bu dönemde gerçekleştirdiler. Şehir hastaneleri modeli İngiltere ve Kanada dışında uygulanmamış, onlarda vazgeçme aşamasına gelmişler. Ama yine de ‘beş yıldızlı otel standarttı’ propagandasıyla kitle desteğini büyütme için bu projeye girdiler. Bugüne kadar 6 tanesi bitirdiler ama halen inşaatları sürenler ve planlananların akıbeti belirsiz. Şirketler döviz bazlı sözleşmeler, dış finansman yükü ve ithal malzeme maliyetlerinin artması nedeniyle zor bir dönem geçiriyorlar.”

“Kamu Enkaz Devralacak”

Yolcu garantisinin de yetmediği için üçüncü havalimanı için alınan finansmana Devlet Hava Meydanları İşletmesi’nin (DHMI) kefil edildiğin ortaya çıktığını hatırlatan Sönmez, “İşin gösterişli, şatafatlı kısmı bitti. Alınan dış borçların ödenemeyeceği, yükün devlete kalacağı günlere doğru gidiyoruz. Bu modelin seçmeni de memnun etmeyeceği ortadadır. Doğru olan başlamamış projeleri hemen durdurmak” diye konuştu.

Dünya genelinde Arjantin dışında bu boyutta enflasyonla karşı karşıya kalan başka bir ülke olmadığını ifade eden Sönmez, şöyle devam etti:

“Şimdiden yüzde 25-30 düzeylerine ulaşan yapışkan bir enflasyonla karşı karşıyayız. Bu yükseklikteki enflasyon çok ciddi bir bükülme yaratır. Genel ekonomiyi sarsan bu gelişmeler; hem devletin hem de şehir hastanelerinin işletmecisi şirketlerin yükümlülüklerini yerine getirmesine engel olacaktır. Bu binalar ister istemez kamulaştırılacaktır. Ama kamu yönetiminde işletilse de verimsiz büyüklükleri, yer seçimi ve kötü mimarileri nedeniyle vergi mükellefleri için yük oluşturmaya devam edeceklerdir.”

Şirketlerin iflas etmesi durumunda kullandıkları dış kredilerinin kamuya kalacağına vurgu yapan Sönmez, “Bu durumda biz yurttaşlar yani vergi mükellefleri; daha az sosyal yardım, daha az sağlık, daha az eğitim hizmeti alacağız. Bu kelimenin tam anlamıyla bir enkazdır” ifadeleriyle sözlerini tamamladı.

50. Kuruluş Yıldönümü etkinlikleri kapsamında Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu'nun katılımıyla İzmir Mimarlık Merkezi'nde "Dijital Dünyada Mühendisliğin Rolü Söyleşisi" düzenlendi.

Etkinlik, Şube Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı H. Avni Gündüz açılış konuşmasıyla başladı. Günümüzde teknolojinin hızlı bir gelişim gösterdiğini ve mühendisliğin bile bu değişim hızının gerisine düştüğüne işaret ederek, konuşmasına başlayan Kozanoğlu, teknolojik gelişmelerin her kesin anlayacağı bir dille anlatmanın giderek zorlaştığına vurgu yaptı. Platform ve paylaşım ekonomisi gibi kavramlarının giderek daha çok kullanılmaya başladığını kaydeden Kozanoğlu, konunun akademi dünyasında "teknooptimistler" ve "kötümserler" olarak özetlenebilecek iki farklı bakış açısıyla değerlendirildiğini ifade etti. Teknooptimistlerin gelişmelerin hayatı kolaylaştıracağına vurgu yaparak, kötümserlerin ise "robotlar işlerimizi elimizden alacak" gibi görüşleri ön plana çıkararak konuyu anlatma eğiliminde olduğunu ifade eden Kozanoğlu, "Elon Musk gibi teknoloji geliştirme en ciddi yatırımı yapan kimi insanlar bile sık sık yapay zekanın tehlikelerine dikkat çekmektedir" diye konuştu.

Öğrenen makinelerle insanların yaptığı kimi işleri daha seri ve daha hatasız yapılmasının hedeflendiğini ifade eden Kozanoğlu, "Yapay zeka henüz insan yetisine ulaşmanın çok ötesindedir. Örneğin bir makineye 100 binlerce fıkra yükleyin. Muhabbet koyulaştığında doğru fıkrayı seçerek, anlatma ihtimali yoktur. Çünkü insanın sezme yetisi var. İnsan bir anda bir dolu algıyla karşılaşır, bunları doğru olarak sınıflayıp, değerlendirebilmektedir. Özetle henüz insan aklına yakın genel yapay zeka geliştirilememiştir. Yalnızca belirli işleri insandan daha iyi yapan makineler söz konusudur."

Paylaşım Ekonomisi

İletişimin yanı sıra alışverişin de hızla elektronik ortama kaydığına dikkat çeken Kozanoğlu, paylaşım ekonomisi kapsamına giren alışveriş ve değişim platformlarının yeni bir ekonomi doğurduğuna vurgu yaptı. Sözlerini "Evinizdeki yılda iki kere kullandığımız matkap için kolayca bu platformlar üzerinden ilan verip, matkabımızı başkalarının da kullanımına kolayca açabiliyorsunuz. Böylece matkap almak için kullanılan kaynak daha verimli olarak değerlendirilebiliyor. Benzer şekilde oda kiralama, aracınızı kullanmadığımız dönemde kiraya vermek için yaygın kullanılan platformlar mevcut. Bu faaliyetler ücretsiz paylaşım modeliyle yapıldığı gibi yaygın olarak "ticari" olarak yürütülmektedir" ifadeleriyle sürdüren Kozanoğlu, eksiden daha kısıtlı olarak yürütülen benzer değişimlerin internetin sağladığı olanaklar ve mobil uygulamalar üzerinden daha kolay yürütülmesi nedeniyle yeni bir ekonomik olgu ile karşı karşıya kalındığına vurgu yaptı.

Ekonominin giderek daha fazla uluslararası faaliyet gösteren dijital platformlara kaydığına dikkat çeken Kozanoğlu, "En çok bilen Amazon, Ali Baba, Apple, Uber gibi dijital platformların ulaştığı

ciro rakamları çok büyük ölçeklere ulaştı. Yalnızca Ali Baba'nın dünya genelinde 400 milyon müşteri sayısına ulaşması, dijital platformların yarattığı ölçeği ortaya koymaktadır. Amazon ise dünya çapında bir tekel, uluslararası ortaklıkları da var. Bu platformlar kar topu etkisiyle büyüyor. Belirli müşteri sayısına aşanlar, hızla büyüyebiliyor. Devasa bir kârlılık söz konusu hale geliyor. Zaten bu dijital platformların çoğu finansal operasyonlarını vergi cenneti küçük ada ülkelerine kaydırıyorlar" diye konuştu. Ticari olmayan benzer paylaşım platformu kurma girişimleri de olduğunu hatırlatan Kozanoğlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Neden toplumsal faydalı ön plana çıkaran platformlar kurmayalım. Mühendislerimizi buna kafa yormalı. Toplumsal ihtiyaçlar ticari kuruluşlar tarafından karşılanmaya başlamadan önce bu platformlar tarafından karşılanmalı. Kar topu etkisi nedeniyle hazırda belirli bir kullanıcı sayısına ulaşmış bir ticari platformla baş etmek zor olabilir ama toplumsal amaçları olan dijital platform kurmaya çalışmalıyız. Kartopu etkisini daha iyi anlamak için 100 bin ilişki için halihazırda 100 bin üyesi olan bir platforma 1 kişinin katılması yeterli olacakken, üyesi olmayan bir platform için 100 bin ilişki için önce 425 üye sayısına ulaşması gerekir."

İnsan eylemlerini gerçekleştirebilen makinelere genel olarak robot denildiğini hatırlatan Kozanoğlu, "Sanayi devrimi öncesinde insanlar tarafından yapılan birçok iş, bugün zaten makineler tarafından yapılıyor. Robotların insanın yerine alması durumunda insana daha çok kültüre ve sanatla uğraşabilme olanağı doğup doğmayacağına günümüzde soru işaretidir" dedi. Sanayi üretiminin kolaylaştıran üç boyutlu (3D) baskı teknolojilerine henüz büyük şirketlerin tekelinde olduğunu belirten Kozanoğlu, verimli olmanın yanında 3D baskı teknolojilerin ölçek ekonomisini aşağı çekmesi açısından da önemli olduğuna vurgu yaptı. Konuşmasında blockchain teknolojisine de değinen Kozanoğlu, "Bir iktisatçı olarak ben bile blockchainin ekonomiye yansımalarının tam olarak kestiremiyorum. Güvenli oluşuyla ön plana çıkan dijital paramın, önümüzdeki yıllarda ekonomiyi daha fazla etkileyeceği söylenebilir. Elektronik alışverişin yaygınlaşma hızına paralel olarak, dijital para kullanımının da artması beklenir" diye konuştu.

Mühendislerin Anahtar Rolü

Teknolojik gelişmenin ve ekonomik dönüşümün mühendisin bugüne kadar klasik olan değerlendirilen rolünü de değiştirdiğine vurgu yapan Kozanoğlu, teknoloji geliştiriminin önemini, teknolojiyi doğru projelerle kullanılmasının önüne geçtiğini kaydederek, konuşmasının şöyle sürdürdü:

"Öncelikle mühendislerin bu teknolojik dönüşümü iyi kavraması gerekir. Teknoloji ile birlikte hayatın temposu da hiç olmadığı kadar hızlandı. Ürün dönüşümlerindeki hız aylarla sınırlı hale geldi. Örneğin yıl başında piyasaya yeni sürülen bir cep telefonu, yıl sonuna doğru demede hatta teknolojik olarak geri hale gelmektedir. Mühendisliğin genel prensipleri elbette değişmiyor. Soyutlama yeteneği, analitik düşünme, matematik, fizik gibi temel bilimlerinde ileri düzeyde bilgi sahibi olmak eskisinden de daha önemli hale geldi. En yetenekli insan gücümüzü mühendislik alanlarına yönlendirmeliyiz."

Mühendislik alanlarına ilişkin geliştirilen disiplin ayrımlarının giderek önemsizleştiğini ifade eden Kozanoğlu, "Yakın gelecekte farklı disiplinler arasında kalan alanlarda hızlı gelişme beklenmektedir. Örneğin elektrik ve makine mühendisliğinin kesiştiği alanda mekatronik mühendisliği gelişmektedir. Geleceğin mühendisleri temel bilimlerin yanı sıra bugün farklı olarak değerlendirilen alanlarda da bilgi ve tecrübe sahibi olacaklar. Mühendis doğru tasarım için artık sosyoloji ve psikoloji bilmesi gereken bir döneme doğru ilerliyoruz. Elbette bunun için önce ülke ekonomisinin mühendislerden beklentisinin netleşmesi gerekir."

“İnsanlığın Yararı Öncelikli Olmalı”

Bilimin dünya tarihi açısından önemine vurgu yapan Kozanoğlu, “Teknolojide ulaşılan bu seviyeye binlerce yılda, taşların üst üste konulmasıyla ulaştık. Bugün teknoloji şirketlerinin nimetlerini topladığı gelişmeler, esasen insanlığın ortak mirasıdır. Bu nimetlerin tüm insanlığın kullanımına sunulması gerekir. Bu genel prensip olmalıdır” diye konuştu. Planlı, sosyalist ekonominin en çok yurttaşların “özne” olma istediğine yanıt verememesi nedeniyle eleştirildiğini ifade eden Kozanoğlu, “Bugün teknolojik gelişmeyle planlı ekonomide de yurttaşların gömlek rengini, desenini istediği gibi belirleme hatta kendi özgün tasarımını kullanma olanağı bulunmaktadır” dedi. İmalat sanayinde tasarım, Ar-Ge, marka ve pazarlama dörtlüsünün üretimdeki toplam katma değerinin yüzde 70’ini oluşturduğunu ifade eden Kozanoğlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Gelişmiş kapitalist ülkeler bu üretim aşamalarını kendi elinde tutarken, katma değeri düşük imalat ve montaj sanayinin güney ülkelerine kaydırmaktadır. İletişim teknolojisindeki gelişmeler imalat ve montaj işlerinin uzakta yürütülmesine imkan vermesi, dünya genelindeki bu iş bölümünün yapılabilesine olanak sağlıyor. İmalat sanayindeki bu olgu dijital platformlar için daha yüksek oranda karşımıza çıkmaktadır. Örneğin Facebook’un çeviri gibi kimi işleri Hindistan’daki yoksul ağ işçileri tarafından yapılmaktadır. Hatta Kenya, Nijerya gibi bazı yoksul ülkelerde bizzat hükümetler, ağ işçiliğini teşvik etmektedir. Daha esnek, daha uzun saatlerde çalışılan, gelir garantisinin yok olduğu bir ekonomik yapı oluşuyor. Bunun yerine teknolojiyi insanlık yararına kullandığı, insan mutluluğunu temel alan bir ekonomi mücadelesini, başta mühendisleri olmak üzere tüm vatandaşlar olarak yürütmeliyiz.”

Söyleşi : Edebiyat ve Toplum

27 Aralık 2018

50’inci kuruluş yıldönümü özel etkinlikleri kapsamında Mesut Ulutaş ve Haldun Büyükdora’nın anısına Edebiyat ve Toplum Söyleşisi düzenlendi. Gazeteci-Yazar Barış İnce’nin katılımıyla gerçekleştirilen söyleşide, toplumsal gerçeklerin ve acıların edebi eserlerle yansımaları değerlendirilirken, mesleki ve toplumsal dayanışmanın önemine dikkat çekildi.

İzmir Mimarlık Merkezi’nde düzenlenen Edebiyat ve Toplum başlıklı söyleşinin ardından Mühendisliğe Hazırlık Seminerleri katılımcılarına belgeleri törenle verildi. Etkinlik EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu’nun açılış konuşmasıyla başladı. Konuşmasına Şubenin 50. yılının yanı sıra EMO’nun da 64. kuruluş yıl dönümünün kutlandığını hatırlatarak başlayan Uğurlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“İlk Genel Kurulu’nu 26 Aralık 1954 tarihinde gerçekleştiren Odamızın bugün 14 şube ve 112 temsilcilikle 70 bini aşkın üyeye hizmet vermektedir. Odamız Anayasa’nın verdiği yetkiyle meslek alanımızın düzenlenmesi, denetlenmesi ve kamu yararının gözetilmesi; meslektaşların sicillerinin tutulması ve meslektaşlar arasında dayanışmayı sağlama görevlerini yerine getirmektedir. Odamız mesleğin ve meslektaşın çıkarlarını korurken, toplumun genel çıkarlarını da korumayı ilke edinmiştir. Hizmet içi eğitimler ve bilimsel etkinliklerle ülkemizin mühendislik birikimini artırmaya çabalarken bir yandan da mutlu huzurlu bir gelecek için demokrasi ve emek cephesinin ön saflarında yer almaya gayretimizi sürdürüyoruz. Bugünkü ekonomik krizin ana sebeplerinden bir olan ithal kaynak ve teknolojilerine olan bağımlılığı kırmak ve meslektaşlarımızın teknoloji geliştirmesine olanak yaratacak bir ekonomi modeline geçiş için, uyanıklığımızı sürdürüyor ve çözüm önerileri yaratmaya devam ediyoruz.”

Etkinliğin EMO'nun kamucu, toplumsal mücadeleye katkı sağlayan çalışma anlayışının yaratıcılarından Haldun Büyükdora ve Mesut Ulutaş'ın anısına gerçekleştirildiğini hatırlatan Uğurlu, iki değerli ismin Aralık ayında kaybedildiğini belirtti. Büyükdora ve Ulutaş'ın EMO'yu 12 Eylül karanlığından çıkaran çalışmalara birlikte imza attığını belirten Uğurlu, "İki değerli meslektaşımız 12 Eylül sonrası düzenlenen ilk genel kurul sonrası oluşan yönetim kurulunda ve sonrasında omuz omuz mücadele ederek, dağınık durumda olan mühendislik camiasının toparlanmasına ve dönemin ağır sosyo-ekonomik koşullarına rağmen Oda çalışmalarının geliştirilmesine önemli katkılar sağladılar" diye konuştu. Törende, Büyükdora ve Ulutaş'ın anısına hazırlanan slayt sunumunun izlenmesi ve özgeçmişlerinin okunmasının ardından Şebnem Seçkin Uğurlu, söyleşi için Gazeteci-Yazar Barış İnce'yi kürsüye davet etti.

Meslek Etiği-Toplum Yararı

Konuşmasına gazetecilik mesleğini kamu yararına sürdürmeye çalıştıklarına vurgu yaparak başlayan Barış İnce, mesleklerini aynı anlayışla sürdüren örnek isimlerinden Büyükdora ve Ulutaş'ın anıldığı bir etkinliğe davet edilmekten gurur duyduğunu ifade etti. 80 sonrası bireyleşmeye dayalı bir toplum yaşamı şekillendiğini ve insanın içsel ilişkilerinin anlatıldığı edebi eserlerin ön plana çıktığını ifade ederken, kendisinin ise içsel ilişkileri yansımadan "toplumcu-gerçekçi" geleneğe bağlı kalmaya çalıştığını kaydetti. Aynı kaygıyı gazetecilik yaparken de taşıdıklarını ifade eden İnce, "Az satan bir gazetede çalıştım ama gazeteciliğimizle hep gurur duyduk" diye konuştu. Birgün'de gazeteciliğin sınırlarını zorlayarak, toplum yararını ön plana çıkarmaya çalıştıklarını belirterek, "Elbette bunun bir bedeli de oluyor" dedi. Konuşmasını meslek etiğinin önemine dikkat çekerek sürdüren İnce, "Günümüzde gazeteciler ve yazarlar bir yalnızlığın pençesinde. Kritik bir anda arkalarını döndüklerinde kimsenin olmadığı gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalıyorlar. Günün koşullarında kahramanlar yaratmak yerine mesleki ve toplumsal dayanışmayı büyütme daha önemli" diye konuştu. Yaşar Kemal gibi toplumcu yazarların az okunduğu bir kültürel çoraklaşmaya işaret eden İnce, "Gezi sonrası gelişen koşullarda aydınları bir arada tutmak ve yaşamlarını sürdüreceği kaynağı yaratmak için *Bavul Dergisi*'ni çıkarmaya başladık. *Bavul Dergisi*'yle küçük bir başarı öyküsü yaratmaya çalıştık. Kültürel bir aranmaya da hizmet etmesini umuyoruz" dedi. Çocuk istismarı gerçeğine dikkat çeken Sarsıntı adlı romanına da değinen İnce, "Bu hikaye aslında gerçek bir öyküden ilham alıyor. Bir dava dosyasından esinlenilerek kaleme alındı. Türkiye'nin hemen hemen her yanında yaşanan

bu gerçeği kaç kişi yazabiliyor. Örneğin Ensar Vakfı'nda yaşanan çocuk istismarını ilk biz Birgün'de haberleştirdik. Hakkımızda tam 136 dava açıldı. Ensar Vakfı'ndan ise bir tek istismar iddiasında adı geçen kişiye dava açıldı. Aladağ'da cemaat yurdunda çocuklar yanarak öldü. Bunları ve toplumun diğer acılarını kaleme alacak yeni Yaşar Kemal'lerin yazabileceği koşulları oluşturmamız gerekiyor" diye konuştu.

Toplum "Kapana Kısıldı"

Toplumsal idealler uğruna mesleklerinin gereğini yerine getirmeye uğraşırken işsiz kalan gazetecilere Birgün'ün kapılarını açtıklarını hatırlatan İnce, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Ana akımda çalışan ve iktidarı eleştirdikleri için işsiz kalan meslektaşlarla dayanışmaya çalışıyoruz. Şu anda gazeteciler arasındaki dayanışma her zamankinden daha yüksek çünkü hemen hemen her gün adliye koridorlarında karşılaşıyoruz. Son olarak FOX TV'ye Fatih Portakal'ın ifade özgürlüğü kapsamındaki sözleri için kanalın kapanmasına varacak kadar büyük para cezaları verildi. İnsanların ülkeye dair umutları azalıyor, kapana kısılmış gibi hissediyorlar. Ülkeden umudu kesmemek ve duygusal bağı yitirmemek lazım. Çelişki adlı romanım da bu bir araya geleme, çaresiz kalma ve kapana kısılma halini anlattım."

"Birlikte Yürürüz"

İktidarın geliştirdiği kutuplaşmaya hizmet eden söylemlerin, ekonomi, çevre, kadın erkek eşitliği gibi gerçek sorunların üzerini örtüğünü ifade eden İnce, "Biz Birgün'de tüm 'mahallelerdeki' yurttaşların ortak sorunlarını yani gündelik yaşam sorunlarını ön plana çıkarmaya çalışıyoruz" diye konuştu. Siyasetçilerin sosyal medya hesaplarında sert mesajlar yayımlamasına rağmen Metin Akpınar'ın adliye koridorlarında yalnız bırakılmasını eleştiren İnce, "Muhalefet sadece adalet yürüyüşünde kendi gündemini belirleyebildi. Onun dışında iktidarın paradigmasını değiştirmeyi ya da çizdiği sınırları aşmayı denemedi. Muharrem İnce, 'YSK'nın önüne elli bin avukat yığanım' söylemiyle bir heyecan yaratmıştı. Bu söylem 'yürü önümüze' sloganıyla kitlelerden yanıt buldu. Sonuç olarak YSK'nın önüne kimse gitmedi. Bizim kahramanlara değil dayanışmaya ihtiyacımız var. Kimin önümüze düştüğüne değil de bizim nasıl yürüyeceğimize odaklanmamız lazım. Örgütlü kesimlerin, yurttaşların 'birlikte yürürüz' anlayışını büyütmesi gerekir."

Söyleşinin ardından Mühendisliğe Hazırlık Seminerleri katılımcılarına ve eğitmenlere belgeleri verilirken, Prof. Dr. Firuz Balkan, Prof. Dr. Engin Çakır ve Bülent Çarşıbaşı'ndan oluşan "Grup FEB" tarafından ise bir müzik dinletisi gerçekleştirildi.

50. Kuruluş Yılı Dönümü etkinlikleri kapsamında Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası (BTS) Başkanı Hasan Bektaş'ın katılımıyla Nihat Özgül anısına "Güvenli Demiryolu Taşımacılığının Bugünü ve Geleceği" başlıklı söyleşi düzenlendi.

İzmir Mimarlık Merkezi'nde düzenlenen etkinliğin açılışını EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı H. Avni Gündüz gerçekleştirdi. 50. yıl etkinlikleri kapsamında daha önce düzenlenen söyleşilere ilişkin bilgi veren Gündüz, Güvenli Demiryolu Taşımacılığının Bugünü ve Geleceği" başlıklı söyleşinin 18. ve 19'uncu çalışma dönemlerinde Şube Yönetim Kurulu Başkanlığını üstlenen Nihat Özgül'ün anısına düzenlendiğini ifade etti. Slayt sunusu eşliğinde Özgül'ün özgeçmişine ilişkin katılımcılara bilgi veren H. Avni Gündüz, sunumun ardından Nihat Özgül'ün eşi Emel Özgül'ü duygularını ifade edebilmesi için kürsüye davet etti. Eşini 1993 yılında kaybettiklerini hatırlatan Özgül, "26 yıl sonra bile unutulmadığını, anıldığını şahit olmak beni çok duygulandırdı. Dayanışmaya en çok ihtiyaç duyduğumuz bu dönemde anmanın gerçekleştirilmesini çok değerli buluyorum. Nihat ile çok şey paylaştık, birbirimizden çok şey öğrendik" diye konuştu. Nihat Özgül'ün 68 kuşağının temsilcilerinden biri olduğunu ifade eden Özgül, "Eşim hep '12 Eylül darbecileri bir gün yargılanır' derdi. Nihat'ın bahsettiği gerçek anlamdaki yargılanma ne yazık ki henüz gerçekleşmedi. Darbecilerin yargılanıp, cezalandırılmamış olması halen yaralar beni" diye konuştu. Özgül'ün kısa konuşmasının ardından Avni Gündüz; söyleşinin moderatörlüğünü yapan Cengiz Göltaş ile Hasan Bektaş'ı kürsüye çağırdı.

Cengiz Göltaş, söyleşi öncesinde EMO'nun demiryolu taşımacılığına verdiği öneme dikkat çekerek, elektrikli raylı ulaşım sistemlerine ilişkin düzenlenen sempozyumlara değindi. 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da yaşanan Gar Katliamı'nda hayatını kaybeden demiryolcuları anan Göltaş, sözü Bektaş'a bıraktı. BTS Başkanı Hasan Bektaş, sunumuna demiryolu taşımacılığının dünyada ve ülkemizdeki tarihçesini anlatarak başladı. İstanbul'da 1875'de açılan Tünel'in dünyadaki ikinci metro taşımacılığı örneği olmasına rağmen uzun yıllar bu alanda gelişme yaşanmadığını ifade etti. Osmanlı döneminde yatırımların yabancı şirketlerin aldıkları imtiyazlar doğrultusunda şekillendiğini kaydeden Bektaş, 1856 yılında ilk olarak İzmir-Aydın demiryolu hattının kullanıma açıldığını ifade etti.

50'lerde Başlayan Çöküş Sürüyor

Cumhuriyet dönemi öncesinden kalan toplam 4 bin 1365 km'lik demiryolu hattına, 1950 yılına kadar yılda 135 km, toplamda 3764 km'lik ek yapıldığına değinen Bektaş, 1950 yılından sonra ise ciddi bir gerileme dönemine gerildiğini vurguladı. 1948 yılında ABD tarafından hazırlanan Hiltz Raporu doğrultusunda, ulaşım yatırımlarının karayoluna yönlendirildiğini vurguladı. 1950 yılında yük taşımacılığının yüzde 68,2'sinin demiryolu ile yapıldığını belirten Bektaş, 2015 yılına gelindiğinde ise bu oranın yüzde 3,9'a gerilediğini belirtti. Benzer şekilde 1950 yılında yolcu taşımacılığının yüzde 42,2'sini karşılayan demiryollarının payının 2015 itibarıyla yüzde 1,1'e düştüğünü kaydetti. Dünya Bankası'nın 1996 yılında hazırladığı; yük taşımacılığının büyük ölçüde karayoluna aktarılması ve yolcu taşımacılığının ise yalnızca prestij trenleriyle yapılması doğrultusundaki raporun uygulandığını kaydeden Bektaş, TCDD'nin alt yapı ve taşımacılık olarak ikiye bölünmesiyle kamu hizmetinin tasfiye edilmesinin gündeme geldiğini ifade etti. Bektaş, "Teknik atölyeler, TCDD Lisesi kapatıldı. Bir çok hizmet taşeron şirketlere devredildi. Limanlar ve şehir içindeki kıymetli taşınmazlar satıldı. Personel sayısı hızla azaltıldı. Personelle ilişkin unvan ve statü değişiklikleri yapılarak, çok farklı işler tek kişiye yüklendi" diye konuştu.

Yatırım Karayoluna Yapılıyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından ulaştırma projelerine ilişkin yapılan yatırımların yüzde 70'inin karayollarına yönlendirildiğini hatırlatan Bektaş, Dünya Bankası raporları doğrultusunda Yüksek Hızlı Tren yatırımları dışında demiryollarına kaynak ayrılmadığını vurguladı.

AKP döneminde demiryolu taşımacılığının kazalarla anıldığı ifade eden Bektaş, ilk olarak 2004 yılında Sakarya'nın Pamukova ilçesinin meydana gelen hızlandırılmış tren kazasını hatırlattı. Hiçbir teknik değişiklik yapmadan yalnızca lokomotif hızlarının saate 140 km'ye çıkarılmasına dayalı bir "hızlandırılmış tren" uygulamasının dünyada ilk kez o dönem gündeme geldiğini vurgulayan Bektaş, "Bir kazanın kaçınılmaz olduğu konusunda tüm makinist arkadaşlar hem fikirdi. Bu hatta çalışmaya kimse gönüllü olmadığı için sıra sistemi uygulanıyordu. Rus ruletindeki gibi kimin kazaya kurban gideceği belli değildi. Sonuç olarak o kazada 2 makinist arkadaşımız da can verdi. İtirazlarımızı dinletemedik ve 41 yurttaşımızı yitirdik" diye konuştu. Pamukova ardından yaşanan kazalara ilişkin de bilgi veren Bektaş, son olarak Ankara'da Marşandiz istasyonunda yaşanan hızlandırılmış tren kazasına ilişkin de katılımcılara bilgi verdi. Hattın seçim öncesi sinyalizasyon sistemi bitirilmeden, "trafiğin merkezden idaresi" olarak bilinen telefonla uyarma şeklinde uygulanan yöntemle seferlere başlandığını vurgulayan Bektaş, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Ankara'daki kazanın asıl nedeni demiryolu taşımacılığının siyasi bir şov aracına dönüştürülme isteğidir. Biz sendika olarak hattın eksikleri tamamlanmadan seferlere başlanmaması konusunda uyandı bulunmuştuk. Ancak 2004 yılında da olduğu gibi dinletemedik. 31 Mart seçimleri öncesi İstanbul'da da eksikleri olmasına rağmen Marmaray'ın açılışını gerçekleştirdiler. Umanz hiçbir kaza yaşanmadan eksiklikler tamamlanır. Evet demiryolları son derece güvenlidir ama kurallara uyulması ön şarttır."

Demiryolu taşımacılığının piyasalaştırılması ve özelleştirilmesine yönelik politikaların yıkıcı etkilerine değinen Bektaş, "Tren içi personel ve makinist sayısının azaltılması, yol kontrolü yapan personelin olmayışı, aynı personele birden fazla iş yüklenmesi, liyakat eksikliği, esnek çalışma ve vekalet görevlendirme kazalara neden olan temel sorunları yaratmaktadır" dedi. Dünya genelinde raylı sistemlerin en ekonomik ve güvenli seçenek olarak ön plana çıktığına vurgu yapan Bektaş, "Ne yazık ki 2004'den sonra ülkemizde demiryolları güvenli olarak nitelendirilmiyor" diye konuştu.

İzmir Mimarlık Merkezi'nde Metastaz kitabının yazarlarından Banş Terkoğlu'nun katılımıyla Metastaz başlıklı söyleşi düzenlendi.

Etkinliğin açılışında konuşan EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu, 8 Haziran 2018 tarihinden bu yana şubenin 50. yılı dolayısıyla etkinlikle düzenlediğini hatırlatarak, bu etkinliklere ilişkin bilgi verdi. Şubenin 68 kuşağının genç mühendislerinin tarafından kurulduğuna vurgu yapan Uğurlu, "Şubemiz 50 yaşını geride bırakmasına rağmen ilk günkü heyecan ve dinamizmle çalışmalarını sürdürüyor. Bu etkinlik de dahil olmak üzere, tüm çalışmalarımıza yön veren komisyonlarda görev alan her yaşta arkadaşlarımıza tek tek teşekkür ederiz" dedi. EMO'nun her çalışma döneminde onlarca bilimsel ve teknik etkinliğin yanında çok sayıda meslek içi eğitim düzenlediğine dikkat çekerek konuşmasını sürdüren Uğurlu, şöyle devam etti:

"Bilimsel etkinliklerimizi artırarak sürdürdüğümüz bu mücadeleye bugün daha çok siyasi ve toplumsal bir konuyu tartışarak katkı sağlamaya devam edeceğiz." "Metastaz" adlı eserin tüm toplumu sarmaya çalışan tarikatlara dikkat çektiğine değinen Uğurlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Sistemin kendini yeniden ve yeniden üretmesinin önkoşulu; eğitimin bilimsel gerçeklikten uzaklaştırılması olduğu kadar, toplumsal hayatın ve kamu düzeninin de gericileştirilmesinden geçmektedir. Başta yargı olmak üzere, devlet kurumlarının kaldıraç olarak kullanılarak yürütülmeye çalışılan bu siyasi proje, 15 Temmuz sonrası bazı aktörlerin değiştirilmesine rağmen sürdürülmeye çalışılmaktadır. Kamu olanaklarının ve medya gücünün tek elde toplanmasıyla sürdürülen bu projenin toplumda karşılığı yoktur ve çökmeye mahkûmdur."

Yargı, yürütme ve yasamanın tek bir elde toplandığı bu dönemde mücadelenin ülke tarihin en zor şartlar altında sürdürüldüğüne değinen Uğurlu, "Ama bu ülkenin mühendisleri, bilim insanları ve umudumuz gençleri var. Her şey çok güzel olacak!" ifadeleriyle konuşmasını tamamladı.

Konuşmasını tamamlayan Uğurlu, kısa özgeçmişini okumasının ardından sözü Banş Terkoğlu'na bıraktı. EMO tarafından İzmir'e davet edilmekten duyduğu mutluluğu ifade ederek sözlerine başlayan Terkoğlu ise gazeteci kimliğinin yanında aynı zamanda makine mühendisi de olduğunu ifade ederek, Makina Mühendisleri Odası'nın Kadıköy Temsilciliği Yürütme Kurulu üyesi olarak görev yaptığı dönemde, Oda TV yayınlanan yazıları nedeniyle tutuklandığını hatırlattı.

"Anayasa İktidarları Sınırlar"

Türkiye'de 2012 yılından bu yana Anayasa'nın tartışıldığını hatırlatan Terkoğlu, "Yasa yapıyor, yetmiyor, tekrar yasa yapıyor, yetmiyor, tekrar yasa yapıyor. Ve biz her seferinde yargıyı tartışıyoruz,

yargı reformlarını tartışıyoruz, cumhurbaşkanlığı sistemini tartışıyoruz, başbakanlık sistemini tartışıyoruz, bakanlık sistemini tartışıyoruz” diye konuştu. Anayasaların iktidara sınır çizdiği ve modern toplumun kazanımı olduğunu vurgulayarak, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Modern toplum öncesinde ‘benim iktidarımın kaynağı gökyüzüdür’ diyen iktidarlar vardı ve bu iktidarlar kendilerini başsız ve sonsuz iktidarlar olarak tarif ediyorlardı. Modern dönem içerisinde, insanlık, verdiği mücadeleyle birlikte bu iktidarı gökyüzünden yeryüzüne indirdi ve yeryüzüne indirilebilir bir sınıra çizmeye karar verdi.”

İktidarın sınırlanamadığı ülkelerde toplum içinde de imtiyazlı zümrelerin oluştuğuna vurgulayan Terkoğlu, siyasi, ekonomik, dini ve ailevi imtiyazları bulunan grupların oluştuğuna dikkat çekti. Metastaz’da bu imtiyaz gruplarına ilişkin örnekler bulunduğunu hatırlatarak, tarikatların dini imtiyazların en tipik örnekleri olduğunu kaydetti.

AKP’nin ilk döneminde devletin yönetimine aday kadroları içerisinde barındıran cemaat olan Fethullahçı yapılanmayla ittifak halinde olduğunu belirten Terkoğlu, yapılanmaya ilişkin şu bilgileri verdi:

“Çok erken tarihlerden itibaren devlete yerleşmeye başlamış bir yapı. Mesela ben şu anda Kuleli Askeri Lisesindeki öğrencilerin çeşitli kayıtlarını inceliyorum, 80’li yılların başından itibaren örneğin bu askeri liselere sistematik şekilde öğrenci sokabilmiş, soruşturmalarından kurtulabilmiş, soruları çalabilmiş, okulda barınabilmiş, okul içinde kendinden olmayanları tasfiye edebilmiş, arkasından birtakım kumpas davaları süreciyle kendinden olmayan daha yüksek rütbelileri tasfiye edebileceğine sahip, askeriye içerisinde örgütlenmiş bir yapı.”

Sermaye gruplarının hemen hepsinin bu yapılanmayla ilişki kurduğuna değinen Terkoğlu, “Sadece çocuğunu dershaneye göndermek isteyen insanlar değil, Afrika’dan ihale almak isteyenler için de bu yapılanma ile temas zorunluğu vardı” diye konuştu. Yapılanmaya darbe girişimi sonra FETÖ adı verilerek dini bir cemaat örgütlenmesi olduğunun gizlenmeye çalışıldığını ifade ederek, şöyle devam etti:

“AKP iktidarı, 2013 sonundan başlayarak Fethullahçı yapılanmayı tasfiye etti, yerine yeni cemaatleri geçirdi. Metastaz dediğimiz kavram da bu kitabın adı da bu şekilde ortaya çıktı. Çünkü Fethullahçı yapılanmaya kanser diyorlardı. Kanser denilmesinin bir gerekçesi vardı. Çünkü esasında kanserli hücreler, akciğerimizin üzerine yapışan tümörlerin başka yerlere sirayet etmesine metastaz diyorsak; Fethullahçı yapılanma hastalığı ürettiyse, arkasından çıkan cemaatler de aşağı yukarı aynı işi üretiyor. Onu ortadan kaldırmaya niyetli olan cemaatler de aynı işi üretiyor.”

“Başka Cemaatler Panzehir Olamaz”

Darbe sonrası “hüsn-ü şahadet” kavramının ön plana çıktığını ve bazı sanıkların farklı cemaatlerin referanslarıyla beraat ettirildiklerini hatırlatan Terkoğlu, şöyle devam etti:

“Aslında emniyet teşkilatının cumhuriyet savcılığının talebiyle hazırladığı mahrem raporunda, bu konu tespit edilmiş. Renklendirme diyorlar. Polis takibini hisseden bazı zanlıların başka cemaat örgütlenmelerine kaydığı belirtiliyor. Süleymancı, Menzilci oluyorlar, Nurculuğun başka kollarına kayıyorlar, İsmailağa’ya gidiyorlar gibi. Esasına bakarsanız, Emniyet de, devlet de, mahkemeler de hepsini tespit etmiş. Bu rapor şunu söylüyor: Diğer cemaatlere de dikkat edin. Fakat hiçbir şey yapılmıyor.”

Fethullahçı yapılanmayla ilişkili olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan bir sanığın, başka bir cemaatin liderinin Savcıya “Bizim sohbetlere geliyor, bağışta bulunuyor,” şeklinde ifade verdikten sonra, serbest kaldığını anlatan Terkoğlu, “Bu açıkça, hukukun çöküşüdür. Aynı kişi eğer dini imtiyazı

kullanmamış olmamış olsaydı bugün hapisanede gözünü açıyor olurdu” dedi. Dini grupların güç çatışması içinde olduğuna da anlatan Terkoğlu, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Sadece Emniyet içinde Nurculuk kökenli 10 farklı gruptan bahsediliyor, İsmailağa cemaati içerisinde 10’a yakın farklı grup sayılıyor. Bunlardan bir grup, İsmailağa cemaatinin manevi önderi Mahmut Hoca’nın külliyesini yıktırdı. Öbür grup, diğer grubun temsilcisine bıçakla saldırdı. İsmailağa’dan bir grubu Mekke’de hac sırasında karşılaştıkları diğer grubun üyelerini soplarla dövdüler. Aynı mezhebin, aynı tarikatın şemsiyesi içerisinde olman gruplar bile, neredeyse birbirlerinden kâfir ilan edebilecek kadar nefret ediyorlar. Sadece toplumsal barışı üretmek için bile laikliğe ihtiyaç var. Hücrelerine kadar mezheplere, dinlere, tarikatlara bölünmüş bir toplumda barışı kurmanın imkânı yoktur.”

Fethullahçıların tasfiyesiyle 2014-2016 yılları arasında ülke tarihinde görülmedik kadar çok polis alımı yapıldığını ifade eden Terkoğlu, “Sonrasında polis akademisinde Menzil tarikatının toplu zikir töreni olan ‘vird’ yapıldığına ilişkin görüntüler geliyor. Bizim kitabımızdan da görüntüler yer aldı” dedi. Menzil tarikatının bazı bakanlıklarda olağanüstü bir örgütlenmeye sahip olduğunu vurgulayarak, Sağlık Bakanlığı’nın ambulans uçaklarının kuyruk numaralarından Menzil şeyhini temsil eden GVS harfleri kullandığını kaydetti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın biyografisini yazan Akşam Gazetesi yazar Hüseyin Besli’nin bile duruma tepki gösterdiğini ve yazısından Menzillilerin adını vermeden, “Bir tarikat bir bakanlıkta öyle bir örgütleniyor ki, kendilerinden olmayan kimselere iş yaptırmıyorlar” ifadeleri kullandığını hatırlatan Terkoğlu, kitapta yer verdikleri “FETÖ” davasından yargılanan İzmirli bir iş adamını serbest kalış öyküsünü de katılımcılarla paylaştı.

Terkoğlu, kamuoyunda “FETÖ Borsası” olarak bilinen bu yapılanmaya ilişkin yargılama süreçlerine de değindi. Bazı yüksek yargıç ve bürokratların Fethullahçı yapıyla çok sıkı bağları olmasına rağmen halen görev başında olduğunu belirten Terkoğlu, “Sonuçta söylemek istediğim şu: Türkiye Cumhuriyeti’ni siyasi imtiyazlarla yönetiliyor. Ve bizim kitabımız, son bölümde, doğrudan Türkiye’nin sermayesini isim isim, başlangıçta tarikat yapılarını vererek, bugün Türkiye’de cumhuriyet rejiminin çöküşüyle beraber ortaya çıkan yeni imtiyazlılar kitlesini ortaya koymaya çalışıyor” dedi.

“Hukuksuz Milat”

Hukuk devleti vurgusu yaparak, “Ben, Fethullahçılığın bir cin olduğunu düşünmüyorum. Bir insanın, Fethullah Gülen’in, çok affedersiniz, hâşâ tanı olduğunu düşünmesi de bir hak. Ama bir tarikat adına, Fethullah Gülen adına, suç işlemesi kabul edilemez. Hukuk devletinde suç olan şey odur” diye konuştu.

“Bir insan Fethullah’ın dershanesine gitmiş, ona inanmış, buna inanmış, bunlar beni ilgilendirmiyor. Beni ilgilendiren şu: Fethullah adına suç işlemiş mi, işlememiş mi? Hukuk devletinde sorun olan budur. İnsanlar ineğe de tapabilirler, çok absürt bulduğumuz inançlara da inanabilirler, istediği mezhepten olabilir” ifadeleriyle konuşmasını sürdüren Terkoğlu, 17-25 Aralık’ın milat kabul edilmesini ise eleştirdi. İktidarın bu yapılanmayla resmen karşı karşıya geldiği tarihten önceki suçları önemsemediğini vurgulayarak, “Bundan önce hangi suçu işlemiş olursan ol ben seni affediyorum diyor, bundan sonra suç işlememiş olsan da, bu yapıyla ilişki kurduğunda ben seni tutuklanm diyor. Böyle bir hukuk düzeni olmaz. Bu, hukukun içerisine bir put yerleştirmektir. 17-25 Aralık sistemi budur. Ben Türkiye’nin eninde sonunda bununla hesaplaşacağını düşünüyorum” ifadelerini kullandı.

Söyleşinin ardından Banş Terkoğlu, Kırmızı Kedi Yaynevi’nden çıkan “Metastaz” ve diğer kitaplarının okurları için imzaladı.